

HRVATSKE ŠUME

Poslovno
IZVJEŠĆE

1998

SADRŽAJ:

PROSLOV	3
RAD UPRAVNOG ODBORA	4
OSNUTAK I USTROJ “HRVATSKIH ŠUMA”	5
ŠUME I ŠUMSKO ZEMLJIŠTE.....	6
UREĐIVANJE ŠUMA.....	8
UZGAJANJE ŠUMA	9
PROIZVODNJA SADNICA I SJEMENARSTVO	12
ISKORIŠTAVANJE ŠUMA	14
PRODAJA DRVA.....	16
PLANIRANJE.....	17
RAZVOJNA DJELATNOST.....	18
ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI RAD.....	19
PREUSTROJ PODUZEĆA	20
INVESTICIJE.....	21
ŠUMSKE PROMETNICE I OTVORENOST ŠUMA	22
OBNOVA I UKLANJANJE RATNE ŠTETE	23
EKOLOGIJA I ZAŠTITA ŠUMA.....	24
LOVSTVO.....	26
ZAPOSLENICI.....	28
PLAĆE.....	30
OSIGURANJE IMOVINE I OSOBA	32
FINANCIJSKO IZVJEŠĆE.....	33
INFORMATIKA I SUSTAV VEZA	42
INTERNA KONTROLA I REVIZIJA	43

PROSLOV

U poslovnoj 1998. godini u “Hrvatskim šumama”, p. o. Zagreb zbile su se promjene upravljačke strukture. Dana 1. srpnja 1998. obavljena je promjena direktora i šest članova (od devet) Upravnog odbora koje po svojoj nadležnosti imenuje Vlada Republike Hrvatske.

Istom je prilikom po prvi puta, a u cilju utvrđivanja stvarne bilance Poduzeća provedena revizija od strane međunarodne neovisne kuće (Deloitte & Touche) za 1997. i period od 1. I. – 30. VI. 1998. Iz tako provedene revizije proizišla je bilanca stanja (rezultat) na dan 30. VI 1998. koja pokazuje gubitak od 238,7 mil. kuna (a ne dobit kako je iskazano u financijskom izvješću za 1997. od 21 573 000 kuna). Naknadni nalaz od strane Državne revizije ovu činjenicu nije demantirao!

Rezultati poslovanja “Hrvatskih šuma” u 1998. godini izraz su stanja kumuliranih iz prethodnih razdoblja, te odražavaju efekte mjera poslovnih politika i odluka menadžmenta i Upravnih odbora, stanja u društvu koje je nedavno izišlo iz rata i suočeno sa tranzicijskim procesima prema tržišnoj privredi, pravnoj državi i demokratskoj preobrazbi.

Ukupna nastojanja Upravnog odbora i menadžmenta “Hrvatskih šuma” u 1998. bila su usmjerena na konsolidiranje svih parametara poslovanja. U čemu se dobrim dijelom i uspjelo, a o čemu u prilogu ovog izvješća priležu podaci o svim aspektima koji se ovakvim izvješćem uobičajeno prikazuju.

U svakom slučaju, 1998. godina je, s aspekta poslovanja bila teška, a u mnogome je bila uvjetovana društveno – političkim stanjem u zemlji, s naglašenim posljedicama rata, tehničke zaostalosti i podinvestiranosti. Politike u poslovanju donesene po Upravnom odboru utvrdile su stalnost pravila, te omogućile komparabilnost razdoblja i praćenja, a prisutnost je međunarodne revizije omogućila dosljednost primjene međunarodnih standarda što će i ubuduće dovesti objektivnu i stvarnu sliku stanja u Poduzeću.

Valja napomenuti da je u 1998. u cilju permanentnog praćenja zakonitosti rada u Poduzeću ustanovljena Služba za internu kontrolu i reviziju (prije je ova funkcija pripadala Uredu direktora). Osim toga na rang Službe ustanovljena je i funkcija zaštite na radu, kao i imovinsko-pravna funkcija koja je bila do sada u Službi za opće, pravne i kadrovske poslove.

Potpisani Kolektivni ugovor sa Sindikatima u 1998. ispoštivan je na zadovoljstvo partnera, a tijekom 1998. u Poduzeću nije bilo štrajkova niti sindikalnih protesta prekidima rada.

Zbog kvalitetnog uređenja odnosa sa drvoprerađivačkom industrijom produženi su rokovi plaćanja istoj od strane “Hrvatskih šuma” s 45 na 60 dana za pilanske trupce i sa 60 na 90 za preradu crvotvornog drveta, što znači da su “Hrvatske šume” dodatno robno kreditirale drvenu preradu u Hrvatskoj sa 42 mil. kuna u 1998. godini. Iz tako postavljenog odnosa rezultirao je bolji efekt naplativosti potraživanja, što je omogućilo kvalitetnije izvršenje tekućih obveza “Hrvatskih šuma” prema uposlenicima i dobavljačima.

U svakom slučaju poduzete mjere i radnje u 1998. godini stvorile su relativno pogodnu osnovicu za uspješniji rad i razvoj u narednim godinama, uz podizanje stabilnosti u Poduzeću što u okolnostima izražene nelikvidnosti i insolventnosti kod pravnih i fizičkih osoba nije nebitan faktor.

Ivan Tarnaj, dipl. inž. šum.

RAD UPRAVNOG ODBORA

U 1998. godini Upravni je odbor "Hrvatskih šuma", p. o. Zagreb je održao dvanaest sjednica. Početkom godine Upravni odbor su činili Marino Golob, predsjednik, dr. sc. Stanislav Sever, zamjenik predsjednika, mr. sc. Predrag Haramija, Mijo Jukić, Franjo Prebanić i Vladimir Zagorec (imenovala ih je Vlada Republike Hrvatske), te Đuro Kauzlarić, Stjepan Lončar i Anton Sabo (izabrali su ih zaposlenici). Odlukom Vlade RH, 11. lipnja 1998. imenovani su novi članovi Upravnog odbora, a 17. srpnja 1998. održani su dopunski izbori za jednog člana Upravnog odbora iz reda zaposlenika.

Na ovaj način u sastavu Upravnog odbora od lipnja, odnosno srpnja 1998. bili su Ivica Gaži, predsjednik, dr. sc. Joso Vukelić, zamjenik predsjednika, dr. sc. Joso Gračan, Mijo Jukić, Đuro Kauzlarić, Mirko Kovačev, Robert Laginja, Anton Sabo i Andrija Štefančić. Istodobno, Vlada Republike Hrvatske 11. lipnja 1998. umjesto Anđelka Serdarušića za direktora Poduzeća imenovala je Ivana Tarnaja. Osim donošenja temeljnih akata za gospodarenje šumama i šumskim zemljištima (osnova gospodarenja, programa za gospodarenje šumama i godišnjih planova gospodarenja), djelovanje Upravnog odbora naročito je bilo usmjereno na:

- stalno praćenje rezultata poslovanja Poduzeća i d. o. o. a u njegovome vlasništvu,
- poduzimanju mjera racionalizacije s jedne, te unapređivanje proizvodnje, odnosno djelatnosti šumarstva u širem smislu s druge strane,
- stvaranju uvjeta za primjenu tržišnih načela u poslovnim odnosima s tvrtkama drvne industrije.

U isto vrijeme kada su usvojeni godišnji obračun za 1997, te polugodišnji i devetomjesečni obračun za 1998, redovito su analizirani rezultati poslovanja u pojedinim dijelovima Poduzeća. Odmah nakon konstituiranja, novi je Upravni odbor utvrdio potrebu revizije temeljnih financijskih izvješća Poduzeća putem međunarodne revizijske tvrtke. Međunarodna revizijska tvrtka Deloitte & Touche odabrana je putem natječaja, te je izradila Reviziju financijskih izvještaja za 1997. i prvu polovicu 1998, koju je Upravni odbor prihvatio i poduzeo odgovarajuće mjere.

Donesen je Plan poslovanja poduzeća za 1999, a raspravljeni su planovi poslovanja društava s ograničenom odgovornošću grupe "Hrvatske šume" u 1999, te planirani konsolidirani račun dobiti i gubitka grupe "Hrvatske šume" u 1999.

Značaj i nastojanja na unapređenju komercijalnog poslovanja, vidljiva su i iz akata koji su o tome donijeti, a koji su ovisno o tržišnim uvjetima mijenjani više puta tijekom godine. Doneseni su:

- Pravilnik o prodaji proizvoda i usluga
- Odluka o uvjetima i načinima prodaje drvnih sortimenata u 1998, koja je više puta mijenjana
- Kriteriji za ugovaranje prodaje drvnih sortimenata u 1998. Prijedlog Vladi Republike Hrvatske za ukidanje zaključaka o prodaji drvnih sortimenata iz 1994. Odluka o prihvaćanju prijedlog poslovnih odnosa šumarstva i drvne industrije
- Odluka o izmjeni Cjenika glavnih šumskih proizvoda

Odluka o uvjetima i načinima prodaje proizvoda i usluga u "Hrvatskim šumama" za 1999.

Upravni je odbor u 1998. doni više akata o izmjenama i dopunama propisa iz područja organizacije i poslovanja Poduzeća:

- unutarnja organizacija Poduzeća (osnovane su posebne službe za zaštitu na radu i imovinskopravne odnose);
- sistematizacija poslova i radnih zadataka;
- financiranje znanstvenoistraživačkog rada;
- financijsko poslovanje Poduzeća;
- plaće i ostala primanja zaposlenika;
- naknade poslovnih troškova zaposlenika;
- doznaka stabala, obilježavanje drvnih sortimenata, popratnice i šumski red;
- cijene radova u gospodarenju šumama za društva s ograničenom odgovornošću u vlasništvu Poduzeća;
- nabava roba, usluga i ustupanju radova;
- davanje u najam i zakup nekretnina u vlasništvu ili kojima gospodare "Hrvatske šume";
- korištenje i naknada za korištenje šumskih cesta;
- rad interne kontrole i revizije;
- rashodovanje imovine i obveza;
- odstrel divljači i usluga u lovu;
- organizacija rada, poslovanje i uvjeti uporabe objekata za odmor;
- dodjela pomoći udrugama i pojedincima i dr.

Postupci osnivanja "Hoteli Quercus i Kambelovac" d. o. o. Drvenik, "Hoteli Selce" d. o. o. Selce, "Lovački dom" d. o. o. Delnice, Hotel Mali Lošinj d. o. o. Mali Lošinj, te Fazanerija Peski d. o. o. Đurđevac, koji su započeti u 1997, nastavljani su u 1998.

Nastavljena je prodaja i zamjena nekretnina koje nisu u funkciji obavljanja osnovne djelatnosti Poduzeća. U skladu s mogućnostima, riješavane su mnogobrojne zamolbe za pomoć u obnovi ratom uništenih i oštećenih gospodarskih i sakralnih objekata. Pored toga, Ministarstvu razvitka i obnove Republike Hrvatske predloženo je zaključivanje ugovora o načinu sustavne dodjele pomoći za naprijed navedene namjene.

OSNUTAK I USTROJ "HRVATSKIH ŠUMA"

"Hrvatske šume" - javno poduzeće za gospodarenje šumama i šumskim zemljištima u Republici Hrvatskoj, p. o. Zagreb, osnovane su na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama (NN 41/90), s početkom rada 1. siječnja 1991, kao pravni sljednik više gospodarskih subjekata.

"Hrvatske šume", p. o. Zagreb, u vlasništvu su Republike Hrvatske. Osnovane su radi gospodarenja šumama i šumskim zemljištem u Republici Hrvatskoj. Zakonom o šumama šume i šumsko zemljište proglašeni su dobrom od interesa za Republiku Hrvatsku i imaju njezinu osobitu zaštitu. Osim Zakonom o šumama odnosi u poslovanju i upravljanju Poduzećem uređeni su Zakonom o računovodstvu (NN 90/92), Zakonom o reviziji (NN 90/92) te drugim zakonima i aktima.

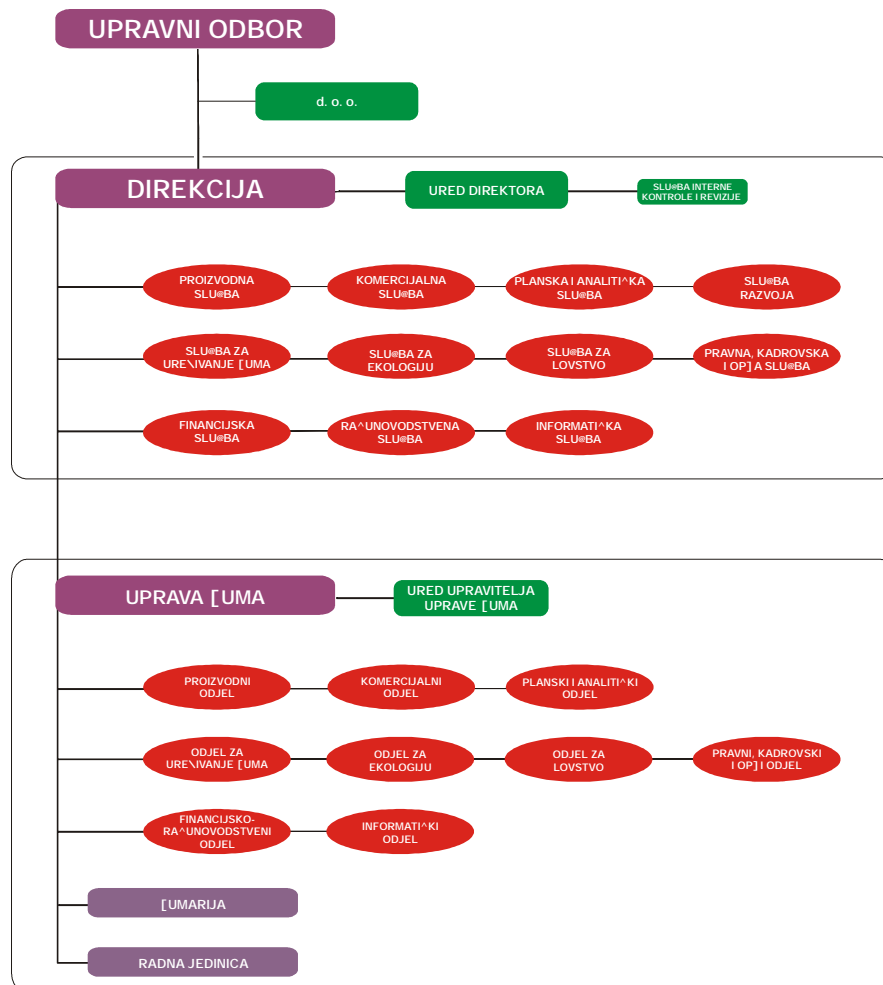
USTROJ PODUZEĆA

Poduzeće se sastoji od ovih ustrojnih jedinica:

- Direkcija
- 16 uprava šuma
- 171 šumarija
- 2 radne jedinice ("Quercus" – Drvenik, "Hortikultura" – Zagreb).

U vlasništvu Poduzeća je 18 društava s ograničenom odgovornošću. Sjedište je Poduzeća u Zagrebu, Ljudevita Farkaša Vukotinovića 2.

USTROJNA SHEMA

ŠUME I ŠUMSKO ZEMLJIŠTE

(izvor podataka: Šumskogospodarska osnova područja za razdoblje 1996-2005.

Šume i šumsko zemljište u Republici Hrvatskoj

Ukupna kopnena površina Republike Hrvatske iznosi 56 610 km², a od toga šume i šumsko zemljište zauzimaju 24 856 km² ili 44 %. "Hrvatske šume" gospodare s 80,1 % svih šuma i šumskoga zemljišta, ostale državne ustanove s 1,3 %, a privatni vlasnici s 18,6 % površine. Od 2 485 611 ha ukupnoga šumskoga zemljišta 83,6 % je obraslo drvećem, dok ostalih 16,4 % ili 407 322 ha otpada na različite skupine neobrasloga zemljišta. Drvna zaliha šumskogospodarskoga područja iznosi 324 milijuna m³, godišnje priraste 9,6 milijuna m³, a godišnji etat je 5,3 milijuna m³. Najzastupljenije listače u drvnjoj zalihi su bukva s 36,5 % i hrast s 24 %, dok ostala tvrde listače čine 15 %. Četinjače u ukupnoj drvnjoj zalihi sudjeluju s 14,5 %. Šumskogospodarskom osnovom do 2005. godine uzgojni su radovi na jednostavnoj biološkoj reprodukciji propisani na približno 359 000 ha i na proširenoj biološkoj reprodukciji na oko 101 000 ha. Planira se izgradnja 2 826 km šumskih prometnica.

Tablica 1. Šumsko zemljište s obzirom na obraslost

Kategorija zemljišta	Površina		
	ha	%	
Obraslo	2 078 289	83,6	
Neobraslo	Proizvodno	331 334	13,3
	Neproizvodno	14 618	0,6
	Ukupno	345 952	13,9
Neploidno	61 370	2,5	
UKUPNO	2 485 611	100,0	

Tablica 2. Drvna zaliha prema vlasništvu i vrstama drveća

Vrsta drveća	Kategorija vlasništva							
	"Hrvatske šume"		Državne, ostali		Privatne		UKUPNO	
	000 m ³	%	000 m ³	%	000 m ³	%	000 m ³	%
Hrast lužnjak	43 899	15,8	230	2,9	852	2,2	44 981	13,9
Hrast kitnjak	27 115	9,7	146	1,8	5 125	13,5	32 386	10,0
Ostali hrastovi	4 290	1,5	34	0,4	8 684	22,8	13 008	4,0
Bukva	102 509	36,8	4 640	58,7	11 049	29,1	118 198	36,5
Jasen	10 473	3,8	44	0,6	313	0,8	10 830	3,3
Grab	21 436	7,7	99	1,3	4 941	13,0	26 476	8,2
OTL	13 851	5,0	222	2,8	5 211	13,7	19 284	5,9
Joha	3 226	1,2	10	0,1	297	0,8	3 533	1,1
Vrba	1 498	0,5	7	0,1	15	0,0	1 520	0,5
Topola	3 069	1,1	77	1,0	57	0,1	3 203	1,0
OML	3 282	1,2			469	1,2	3 751	1,2
Jela	28 214	10,1	1 595	20,2	667	1,8	30 476	9,4
Smreka	5 904	2,1	584	7,4	37	0,1	6 525	2,0
Obični bor	993	0,4	60	0,8	42	0,1	1 095	0,3
Crni bor	2 925	1,1	37	0,5	135	0,4	3 097	1,0
Ostali borovi	4 179	1,5	112	1,4	5	0,0	4 296	1,3
OČ	1 460	0,5	8	0,1	129	0,3	1 597	0,5
UKUPNO	278 323	100,0	7 905	100,0	38 028	100,0	324 256	100,0
%	85,8		2,4		11,7		100,0	
m ³ /ha	175		253		84		156	

Šume i šumsko zemljište kojim gospodare "Hrvatske šume"

"Hrvatske šume" gospodare s 1 991 537 ha šuma i šumskoga zemljišta, što čini 35,2 % kopnene površine Republike Hrvatske.

Tablica 3. Šumsko zemljište prema obraslosti

Kategorija zemljišta	Površina		
	ha	%	
Obraslo	1 592 869	80,0	
Neobraslo	Proizvodno	323 130	16,2
	Neproizvodno	14 490	0,7
	Ukupno	337 620	17,0
Neploidno	61 048	3,1	
UKUPNO	1 991 537	100,0	

80 % zemljišta kojim gospodare “Hrvatske šume” obraslo je šumom, dok je ostalih 20 % ili 398 668 ha neobraslo. Najvrednije sjemenjače čine 64 % svih obraslih površina, panjače zauzimaju 16 %, razni degradirani šumski oblici 20 %. Umjetno podignute plantaže i kulture prostiru se na 1 % obraslih površina. Udio “Hrvatskih šuma” u površini obrasluga šumskoga zemljišta države je 77 %, u drvnjoj zalihi 86 %, prirastu 85 % i u etatu 92 %.

Tablica 4. Šume prema namjeni i načinu postanka

Namjena	Obrasle površine							UKUPNO
	Sjemenjače	Panjače	Makije	Garizi	Šikare	Šibljiaci	Kulture i plantaže	
	ha							
Gospodarske šume	977 190	236 103	27 989	12 786	249 767	6 863	15 135	1 525 833
Šume posebne namjene	17 543	2 157	828	59	116		184	20 887
Zaštitne šume	23 322	13 877	438	226	8 246	37	4	46 150
UKUPNO	1 018 055	252 137	29 255	13 071	258 129	6 900	15 323	1 592 870

S obzirom na namjenu šume i šumska zemljišta su, sukladno odredbama Zakona o šumama, razvrstani na tri osnovne skupine:

- gospodarske šume
- šume posebne namjene
- zaštitne šume.

Gospodarske šume i šumska zemljišta u ukupnoj površini sudjeluju s 94 %, šume posebne namjene s 1 % i zaštitne šume s 5 %.

Značajna površina gospodarskih šuma (312 668 ha šuma i šumskoga zemljišta) nalazi se unutar parkova prirode, koji ne isključuju gospodarsku upotrebu šume uz primjenu posebnih odredaba.

Tablica 5. Šume i šumske površine prema namjeni i obraslosti

Namjena	Površina šuma i šumskog zemljišta				Ukupno
	Obraslo	Neobraslo	Neobraslo		
šuma i šumskog zemljišta		proizvodno	neproizvodno	Neploidno	
	ha				
Gospodarske	1 525 833	290 163	13 629	49 165	1 878 790
Posebne namjene	20 887	1 642	257	1 123	23 909
Zaštitne	46 150	31 325	603	10 760	88 838
UKUPNO	1 592 870	323 130	14 489	61 048	1 991 537
Rasadnici		424			424

Sjemenjače čine 64 % ukupne obrasle površine kojom gospodari Poduzeće, plantaže čine 1 %, a ostalih 35 % čine razni manje ili više degradirani oblici (panjače, makije, garizi, šikare, šibljiaci). S obzirom na namjenu 96 % obraslih površina čine gospodarske sastojine, 1 % šume posebne namjene i 3 % zaštitne šume.

Tablica 6. Uzgojni oblici šuma

Uzgojni oblik	Površina		Drvena zaliha		Godišnji teč. prirast	
	ha	%	m ³	%	m ³	%
Regularne šume	890 625	69	190 256 126	68	6 012 095	74
Preborne šume	394 889	31	88 067 495	32	2 111 401	26
UKUPNO	1 285 514	100	278 323 621	100	8 123 496	10

S oko 69 % od ukupne površine sjemenjača, panjača i plantaža gospodari se prema pravilima uzgajanja regularnih šuma.

Preborni način gospodarenja primjenjuje se na ostalih 31 % površina. Tijekom ovoga gospodarskoga polurazdoblja planira se (u skladu s odredbama Pravilnika o uređivanju šuma) dio prebornih šuma urediti po načelima regularnoga načina gospodarenja, te će udio prebornih šuma biti mnogo manji.

Propisani etat u šumama kojima gospodare “Hrvatske šume”

Ukupni propisani etat razvrstan je na:

- etat regularnih šuma, koji se dijeli na glavni i prethodni prihod
- etat prebornih šuma.

Šumskogospodarskom osnovom planira se etat za razdoblje od četrdeset godina, a s obzirom na razdoblje u kojem se treba ostvariti razvrstava se u tri kategorije:

- etat za I/1 gospodarsko polurazdoblje (1996 - 2005);
- etat za I/2 gospodarsko polurazdoblje (2006 - 2015);
- etat za II. gospodarsko razdoblje (2016 - 2035).

Glavni prihod regularnih šuma propisan je za I/1 gospodarsko polurazdoblje na površini od 75 967 ha. Etat će u cijelosti biti ostvaren (dovršni sijek) na 55 959 ha, a na ostaloj površini djelomično.

Etat glavnoga prihoda jednodobnih šuma za I/1 polurazdoblje iznosi 20 847 472 m³.

U I/2 gospodarskom polurazdoblju planira se etat glavnoga prihoda na 81 294 ha s ukupnom sječivom količinom drva od 23 646 769 m³. U II. gospodarskom razdoblju za etat glavnoga prihoda predviđeno je 187 298 ha i 66 660 790 m³ drvene zalihe. Prethodni prihod regularnih šuma (prorede) propisan je za I/1 gospodarsko polurazdoblje na površini od 539 490 ha. Na toj se površini planira sjeći 15 055 482 m³, odnosno 10 % od utvrđene drvene zalihe i 31 % od očekivanoga desetogodišnjega prirasta. U I/2 polurazdoblju planira se prorjeđivati 521 123 ha i pritom se planira posjeći 14 178 169 m³ drva. U II. gospodarskom razdoblju prorede su planirane na 889 468 ha sa sječivom količinom drva od 24 179 440 m³. Etat prebornih šuma planira se u I/1 polurazdoblju ostvarivati na 339 417 ha sa sječivom količinom drva od 13 439 038 m³ (16 % drvene zalihe, 67 % desetogodišnjega prirasta).

U I/2 polurazdoblju etat prebornih šuma planira se ostvarivati na 338 164 ha (14 990 876 m³) i u II. gospodarskom razdoblju 343 859 ha (29 651 551 m³). Iz prikazanih podataka slijedi da je u I/1 polurazdoblju ukupno za sječu raspoloživo 49 341 992 m³, u I/2 52 815 814 m³ te u II. gospodarskom razdoblju 120 491 781 m³.

UREĐIVANJE ŠUMA

Tijekom 1998. godine zaposlenici Službe za uređivanje šuma i Odjela za uređivanje šuma obavljali su, sukladno odredbama Šumskogospodarske osnove područja, radove na izradi uređajnih elaborata. U skladu s odredbama Zakona o šumama (NN br. 52/90) pokrenut je u Ministarstvu poljoprivrede i šumarstva postupak za davanje suglasnosti na 149 uređajna elaborata:

- 38 redovnih revizija osnova gospodarenja
- 11 izvanrednih revizija osnova gospodarenja
- 69 godišnjih planova po isteku valjanosti osnova gospodarenja
- 16 programa za gospodarenje šumama
- 11 programa za gospodarenje privatnim šumama
- 4 godišnja plana za privatne šume

Tablica 1. Ostvarenje radova na uređivanju šuma

Vrsta rada	Plan 1998. Ostvarenje		%
	ha	ha	
1. Redovne revizije, izrada osnova i programa			
pripremni radovi	152 106	166 118	109
terenski radovi	137 219	137 942	101
završni radovi	167 357	155 642	93
2. Izvanredne revizije	20 773	20 773	100
3. Godišnji planovi	182 447	185 739	102
4. Reambulacija međa	70,00	77,6	111

Tablica 2. Ostvarenje radova na uređivanju privatnih šuma

Vrsta rada	Plan 1998. Ostvarenje		%
	ha	ha	
1. Redovne revizije			
pripremni radovi	3 255	2 150	66
terenski radovi	5 829	3 550	61
završni radovi	12 003	9 061	75
2. Godišnji planovi	2 150	2 150	100

Uređivanje privatnih šuma odvijalo se u skladu s raspoloživim sredstvima i kapacitetima Odjela za uređivanje šuma.

UZGAJANJE ŠUMA

Radovi u 1998. prikazani su prema propisu šumskogospodarske osnove, te prema planu radova za 1998. Sredstva za radove na jednostavnoj i proširenoj biološkoj reprodukciji ostvaruju se temeljem zakona o šumama (čl. 68. i 70). Opće korisne funkcije šuma, njihova uporaba i naknada propisani su čl. 70. ZOŠ-a.

Tablica 1. Ostvarenje radova na jednostavnoj biološkoj reprodukciji šuma 1991-1998. godine (ha)

Naziv rada	1991.	1992.	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	Propis ŠGO za 1998	Plan 1998	Ostv. 1998.	Ostv./ Plan. (%)
Pripremni radovi na obnovi šuma	6 891	6 367	8 884	10 644	9 258	7 295	6 206	3 720	6 656	6 478	97,3
Sadnja i sjetva u sastojini	1 600	2 870	2 150	1 676	2 373	2 140	1 266	2 849	2 370	2 144	90,4
Popunjavanje u sastojini	1 687	2 069	5 090	2 472	2 386	2 123	1 410	156	1 675	1 424	85,0
Njega pomlatka i mladika	13 752	13 149	16 366	15 676	14 492	14 381	13 041	14 238	15 587	15 285	98,1
Čišćenje sastojina	5 945	6 698	6 012	6 897	6 726	6 280	7 511	9 971	7 485	7 366	98,4
Ostali radovi (njega kultura)	-	932	971	1 515	1 212	760	1 448	3	583	541	92,8
Resurekcija	-	71	94	144	18	56	75	54	163	160	98,2

Plan gospodarenja za 1998. god. donio je Upravni odbor "Hrvatskih šuma" u kojem su utvrđena sredstva za jednostavnu biološku reprodukciju u postotku od prihoda ostvarenog prodajom drva.

- za jednodobne šume 20 %
- za raznodobne šume 15 %
- za šume na kršu 15 %

Radovi na jednostavnoj biološkoj reprodukciji šuma ostvareni su sa manjim ili većim odstupanjima u odnosu na propis šumskogospodarske osnove i u veličinama približnim planiranima.

Tablica 2. Ostvarenje radova jednostavne biološke reprodukcije na kršu 1991-1998. godine

Naziv rada	Mj. jed.	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.
Pripremni radovi na obnovi šuma	ha	10	56	93	47	159	67
Sjetva i sadnja	ha	896	757	569	321	237	123
Popunjavanje	ha	145	172	279	298	134	171
Njega pomlatka i mladika	ha	360	429	842	710	1 001	499
Čišćenje sastojina	ha	712	1 120	1 680	1 482	2 190	1 902
Ostali radovi (njega kultura)	ha	194	369	176	17	56	350
Resurekcija degradiranih sastojina	ha	89	6	18	11	75	38
Odabir i obilježavanje stabala		46 181	-	67 221	131 377	171 387	114 623
Protupožarna motrilačka služba	dan	-	31 195	29 195	24 663	29 401	31 865
Podizanje, održavanje i uklanjanje ograda	km	-	82	27	31	16	7
Zaštita od štetnika, glodavaca i divljači	ha	-	1 898	839	1 380	1 314	940
Izrada i održavanje protupožarnih prosjeka	km	-	1 932	4 471	3 568	253	272
Izrada i održavanje motrilica	kom	-	-	1	3	3	10
Čuvanje šuma	dan	35 257	47 097	48 479	47 431	47 256	45 839
Izrada i održavanje prosjeka, izvora i gospodarskih objekata		175	-	1 895	7 092	703	449
Izrada osnova gospodarenja	ha	71 958	70 494	72 592	51 524	35 428	46 090

U tablici 2. prikazani su radovi jednostavne biološke reprodukcije na kršu u naturalnim pokazateljima. Analizom moramo konstatirati da se svi radovi ne mogu u cijelosti uspoređivati u svim godinama jer česte promjene Pravilnika o uređivanju šuma stvaraju određene poteškoće kod praćenja, jer se ne vode na isti način i ne mogu se bilancirati pod istom vrstom radova.

Tablica 3. Ostvarenje radova na proširenoj biološkoj reprodukciji šuma 1991-1998. godine (ha)

Naziv rada	1991.	1992.	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	Propis ŠGO 1998	Plan 1998.	1998.	Ostv./ Plan. (%)
Pripremni radovi u sastojini	337	883	1 014	1 817	2 025	1 374	1 170	69,4	7 639	4 045	52,9
Rekonstrukcija	209	149	83	20	100	62	95				
Konverzija	-	378	725	227	178	314	516	20,6			
Pošumljavanje	847	1 227	1 625	1 951	1 496	1 275	1 620		3 869	1 791	46,3
Sanacija	198	206	351	757	538	975	615	9,8	5		
Popunjavanje	-	-	-	-	398	277	216		714	460	64,4
Njega novopodignutih kultura do 1/5 ophodnje	3 537	2 154	2 971	2 759	2 462	2 942	2 617		6 039	2 458	40,7

U tablici 3. prikazano je ostvarenje radova proširene biološke reprodukcije u razdoblju 1991-1998. Radovi u 1998. vode se prema novom Pravilniku o uređivanju šuma i vrlo ih je teško uspoređivati sa prethodnim godinama.

Podbačaj ostvarenja radova proširene biološke reprodukcije iskazan u ovoj godini je posljedica vrlo loših vremenskih uvjeta. U jesen 1998. zbog obilnih kiša i ranog snijega nisu obavljani radovi pripreme staništa - pošumljavanja i popunjavanja pa je taj dio radova prenesen u 1999.

Iako su radovi na biološkoj reprodukciji šuma uključeni u prethodne tablice, zbog nekih specifičnosti i zbog velikih uloženi sredstava oni se prikazuju i zasebno.

Tablica 4. Ostvarenje radova na proširenoj biološkoj reprodukciji na kršu 1993-1998. godine

Naziv rada	Mj. jed.	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.
Pripremni radovi na tlu i sastojini	ha	409	652	797	407	439	1468
Rekonstrukcija	ha	48	5	23	31	6	
Konverzija	ha	36	47	-	-	3	
Pošumljavanje neobraslih šumskih zemljišta	ha	1 181	1 297	785	721	1 056	859
Sanacija	ha	301	638	258	147	145	
Popunjavanje	ha	-	-	52	112	96	174
Njega sastojina do 1/5 ophodnje	ha	166	215	268	399	389	464
Zaštitne mjere do 1/5 ophodnje	ha	-	-	7	2 827	16	20
Zaštita od požara	ha	101	129	-	-	18	8
Izgradnja šumskih prometnica	km	17	4	8 487	-	-	1
Otkup šuma i šumskoga zemljišta	ha	-	0,3	-	6	-	-
Izrada i provedba programa PBR	ha	-	-	-	-	-	-

Radovi biološke reprodukcije financiraju se iz posebnih izvora, tj. namjenskim novčanim sredstvima akumuliranim prema odredbama ZOŠ-a: rezerviranjem vlastitih sredstava po čl. 68, sredstvima od naknada za OKFŠ po čl. 70 te sredstvima od naknade za šume i šumsko zemljište po čl. 58. ZOŠ-a.

U 1998. godini uložena su znatna sredstva Vlade Republike Hrvatske u radove na području UŠ Split. Tu posebno treba naglasiti realizaciju dijela sredstava kredita Svjetske banke "Program obnove i zaštite obalnih šuma".

Tablica 5. Sredstva utrošena za jednostavnu biološku reprodukciju 1993-1998. godine (tisuća kn)

Naziv rada	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	% (98)
Pripremni radovi na obnovi šuma	15 750	32 091	24 044	20 829	16 810	11 694	4,8
Sjetva i sadnja pod sastojinu i na čistim površinama	7 455	10 252	16 701	14 238	8 492	15 448	6,4
Popunjavanje	22 594	18 039	17 596	19 554	15 080	15 458	6,4
Njega pomlatka i mladika	25 673	51 296	44 153	49 394	42 985	42 320	17,5
Čišćenje sastojina	13 310	24 754	27 151	29 235	34 255	32 949	13,6
Ostali radovi	1 963	6 404	2 719	1 843	2 579	4 770	2,0
Resurekcija degradiranih sastojina	290	509	162	74	66	425	0,2
Odabir i obilježavanje stabala za sječu	4 973	11 141	10 348	13 376	13 492	12 322	5,1
Protupožarna motrilačka služba	-	-	-	-	8 958	14 963	6,2
Podizanje, održavanje i uklanjanje ograda	-	-	-	-	1 499	1 598	0,6
Zaštita šuma	27 375	69 488	54 117	46 728	10 447	7 692	3,2
Izrada i održavanje protupožarnih prosjeka	-	-	-	-	18 481	19 137	7,9
Izrada i održavanje motrilica	-	-	-	-	69	4	-
Čuvanje šuma	22 020	44 559	35 804	39 258	50 902	49 592	20,5
Prosjec. i održ. prosjeka, izvora i izr. i održ. gosp. obj.	243	1 671	4 322	4 306	3 999	2 852	1,2
Izrada osnova gospodarenja	11 866	18 332	16 214	15 258	12 710	10 753	4,4
UKUPNO	153 514	288 536	253 331	254 093	240 192	241 976	100
IZVORI SREDSTAVA čl. 68. ZOŠ-a	127 705	222 732	178 238	182 382	165 771	164 365	67,9
čl. 70. ZOŠ-a	25 809	65 805	75 093	71 710	74 421	77 611	32,1

Za pripremne radove obnove šuma, sjetvu i sadnju, popunjavanje, njegu i čišćenje te resurekciju utrošeno je 123 064 248 kn ili 51 % od ukupno utrošenih sredstava. Za odabir stabala za sječu utrošeno je u 1998. godini 12 391 929 kn ili 5,1 %, a za radove zaštite i čuvanja šuma utrošeno je 73 847 624 kn ili 30,5 % od ukupno utrošenih sredstava.

Za ostvarenje radova jednostavne biološke reprodukcije u 1998. godini utrošeno je 241 976 259 kn i to prema čl. 68. ZOŠ-a 164 364 939 kn a prema čl. 70. ZOŠ-a 77 611 320 kn ili u odnosu čl. 68. 67,9 % utrošenih sredstava i čl. 70. 32,1 % utrošenih sredstava za 1998. godinu.

Tablica 6. Sredstva utrošena za proširenu biološku reprodukciju šuma 1993-1998. godine (tisuća kn)

Naziv rada	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	% (98)	
Pripremni radovi na tlu i u sastojini	1 845	5 307	7 311	4 318	3 373	11 860	24,4	
Rekonstrukcija	259	168	598	506	468	-		
Konverzija	1 800	1 680	2 052	1 848	1 763	-		
Pošumljavanje neobrasloga šumskog zemljišta i podizanje plantaža	5 286	11 494	10 880	13 886	13 855	21 235	43,8	
Sanacija	1 814	5 111	3 780	7 311	5 719	-		
Popunjavanje	-	-	1 677	1 562	1 791	3 673	7,6	
Njega sastojina do 1/5 ophodnje	4 165	8 460	6 451	7 755	9 441	9 927	20,5	
Zaštita šuma	341	590	788	3 154	1 145	742	1,5	
Izgradnja šumskih prometnica u funkciji PBR	20 278	2 999	1 338	1 473	641	407	0,8	
Otkup šuma i šumskog zemljišta radi PBR	329	2 035	577	5 917	20	-		
Izrada i provedba programa PBR po godinama	93	517	512	831	362	669	1,4	
UKUPNO	36 208	38 360	35 963	48 560	38 577	48 513	100	
izvori sredstava	čl. 68. ZOŠ-a	25 996	22 656	20 250	23 695	25 253	21 189	43,7
	čl. 70. ZOŠ-a	10 213	15 704	15 713	16 025	11 786	25 245	52
	čl. 58. ZOŠ-a	-	-	-	8 840	1 538	2 079	4,3

U 1998. radovi su bilancirani i praćeni po novom Pravilniku o uređivanju šuma pa se ne mogu u svim stavkama međusobno uspoređivati, ali se mogu pratiti ukupno obavljani radovi po vrijednosti sa izvorima sredstava prema čl. 58, čl. 68. i čl. 70. ZOŠ-a.

Izdvajanje i utrošak sredstava za JBR i PBR

Prema čl. 68. ZOŠ-a Poduzeće je za jednostavnu biološku reprodukciju u 1998. od osnovice u iznosu od 901 709 326 kn, po zakonskim stopama (20 i 15 %) izdvojilo 167 977 204 kn, a utrošilo 164 395 580 kn ili 3 581 624 kn manje. Za proširenu biološku reprodukciju prema čl. 68. ZOŠ-a po zakonskoj stopi od 3 % prihoda ostvarenog prodajom drva, od osnovice u iznosu od 901 709 326 kn izdvojeno je 27 051 280 kuna, a utrošeno 21 050 770 kn ili 6 000 510 kn manje i ta se sredstva prenose u 1999. godinu. Prema čl. 70. ZOŠ-a hrvatsko gospodarstvo je izdvojilo i uplatilo na poseban račun 149 777 000 kn za općekorisne funkcije šuma, a utrošeno je 77 611 321 kn za JBR i 25 383 462 kn za PBR, što ukupno iznosi 102 994 783 kn. Prema čl. 58. ZOŠ-a za obavljene radove je utrošeno 2 078 526 kn.

Osim navedenih zakonskih izvora, radovi BRŠ u 1998. su financirani i dodatnim sredstvima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i zajma Svjetske banke za obnovu i razvoj. Na temelju nacionalnog programa zapošljavanja, Vlada Republike Hrvatske sklopila je s "Hrvatskim šumama" Ugovor o sufinanciranju provedbe radova biološke reprodukcije šuma u Upravi šuma Split. Sukladno navedenom projektu, Vlada se obvezala da će putem Hrvatskog Zavoda za zapošljavanje sufinancirati isplatu plaća i drugih troškova zaposlenicima koje će uputiti nadležne područne službe Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Na temelju obavljenog posla ukupni troškovi u 1998. godini iznose 11 865 037 kn, a Hrvatski zavod za zapošljavanje sufinancira 50 % toga iznosa, odnosno 5 932 518 kn.

Vlada Republike Hrvatske primila je zajam od Svjetske banke za obnovu i razvoj za pokriće prihvatljivih plaćanja prema Projektu obnove i zaštite obalnih šuma Republike Hrvatske. Radovi su izvođeni u upravama šuma Split i Senj.

Tablica 7. Radovi biološke reprodukcije šuma prema programu Svjetske banke

Naziv rada	Plan		Ostvarenje	
	količina	Iznos (kn)	Količina	Iznos (kn)
Ukupno pošumljavanje	217,5	1 685 190	193	1 604 695
Ukupno čišćenje rub. dijova uz prometnice	57,6	262 307	58	281 565
Ukupno prorjeđivanje borovih sastojina	396,2	3 564 095	340	3 207 744
Ukupno njega borovog pomlatka	150,0	791 250	150	846 945
Ukupno izgradnja PPP	83,8	4 522 869	-	-
Ukupno održavanje PPP	58,3	917 577	-	-
SVEUKUPNO		11 743 289		5 940 950

U vrijednosti 5 940 950 kn obavljenih radova Svjetska banka sudjeluje s 1 188 190 kn ili 20 % vrijednosti obavljenih radova.

PROIZVODNJA SADNICA I SJEMENARSTVO

Iz 33 rasadnika "Hrvatskih šuma" (ukupne površine 353 ha) i rasadnika Šumarskog instituta Jastrebarsko tijekom 1998. isporučeno je nešto manje od 12,6 mil. komada šumskih sadnica za sadnju ili popunjavanje u sastojinama.

Od toga je iz rasadnika "Hrvatskih šuma" isporučeno 11,7 mil. a iz Šumarskog instituta Jastrebarsko 810 000 kom šumskim sadnica.

Tablica 1. Proizvodnja sadnica u 1998. (tisuća komada)

Vrsta sadnica	Broj sadnica u rasadnicima		
	Ukupno	Sposobno za sadnju	U daljnjoj proizvodnji
Hrast lužnjak	10 814	10 277	537
Hrast kitnjak	7 033	2 776	4 257
Poljski jasen	4 963	2 661	2 302
Crna joha	588	536	52
Europska topola	202	74	128
Vrba	62	40	22
Bukva	-	-	-
Ostala listače	155	125	30
Ukupno listače	23 817	16 489	7 328
Obična jela	350	50	300
Ariš	165	56	109
Obična smreka	5 329	2 115	3 214
Crni bor	296	61	235
Obični bor	51	1	50
Zelena duglazija	252	131	121
Ukupno četinjače	6 433	2 414	4 029
Crni bor	926	841	85
Cedar	-	-	-
Čempres	27	27	-
Alepski bor	111	111	-
Primorski bor	128	128	-
Bor pinija	36	27	9
Hrast crnika	-	-	-
Hrast medunac	124	124	-
Ostale mediteranske vrste	-	-	-
Ukupno mediteranske vrste	1 352	1 258	94
Sveukupno	31 612	20 161	11 451

Kao i prošlih godina sadnice listača sudjeluju u ukupnoj isporuci sa 75 % (9 415 000 kom) od čega je hrasta lužnjaka 5 527 000 kom, odnosno hrasta kitnjaka 1 667 000 kom. Vrlo kratka sezona vađenja, odnosno sadnje, onemogućila je planiranu jesensku sadnju, tako da osim sadnica poljskog jasena ostale listače gotovo i nisu sadene na terenu.

Potrebe za sadnicama četinjača i dalje se kreću oko 1,3 mil kom pa je ove godine na teren isporučeno 1 346 000 kom od čega sadnice obične smeke sudjeluju u isporuci sa 75 % (1 014 000 kom).

Vjerojatno bi i u području prebornih šuma bila nešto veća sadnja da rani snijeg (20. studenoga) nije prekinuo sezonu jesenskoga vađenja i sadnje.

Uobičajena količina sadnica (1 823 000 kom) u kontejnerima isporučena je za sadnju na terene naših priobalnih uprava šuma, budući i nadalje teče Program obnove obalnih šuma.

Rasadničarski radovi sadnica bili su usmjereni na njegu sadnica hrasta lužnjaka i hrasta kitnjaka, poljskog jasena te iz jesenske sjetve 1997. godine.

Dodamo li tome da je u rasadnicima koja imaju sjemenišne površine, zasijano 22 kg sjemena četinjača (smreke 20 kg) te s 300 kg sjemena šumskih vrsta našega priobalja, u kontejnersku proizvodnju (300 kg), na rasadničarima u našim rasadnicima bio je uobičajeni zadatak brige i proizvodnje preko 34 mil. kom. šumskih sadnica.

Jesenska sjetva žira hrasta lužnjaka zbog ranog snijega obavljena je u količini od samo 10 t, a žira hrasta kitnjaka 16 t. Za proljetnu sjetvu žira hrasta lužnjaka ostalo je preko 100 t, a žira hrasta kitnjaka oko 12 t.

Tablica 2. Posadene sadnice 1991-1998. (tisuća komada)

Vrsta sadnica	1991.	1992.	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998
Hrast lužnjak	6 430	10 070	3 832	5 793	10 181	8 009	6 361	5 527
Hrast kitnjak	1 321	2 516	355	1 867	1 784	2 034	2 062	1 667
Poljski jasen	1 811	1 518	1 363	1 814	760	1 369	1 349	1 571
Crna joha	284	225	90	754	471	737	479	459
Euroamerička topola	42	53	18	63	69	68	55	66
Vrba	31	16	19	41	22	33	18	24
Bukva	-	-	-	20	45	37	64	-
Ostale listače	13	5	18	202	92	8	30	101
Ukupno listače	9 932	14 403	5 695	10 554	13 424	10 418	10 418	9 415
Obična jela	34	15	36	30	79	20	-	-
Ariš	283	215	74	189	84	77	68	65
Obična smreka	1 243	1 706	1 089	1 878	1 369	1 050	1 100	1 014
Crni bor	324	355	165	422	236	136	199	189
Obični bor	148	65	62	191	89	191	96	25
Duglazija	88	72	24	105	45	26	56	53
Ostale četinjače	28	11	6	19	9	3	-	-
Ukupno četinjače	2 048	2 439	1 456	2 834	1 911	1 503	1 519	1 346
Crni bor	78	85	180	794	687	847	820	1 100
Cedar	12	18	154	8	2	8	13	15
Čempres	5	7	25	173	144	376	60	176
Alepski bor i brucijski bor	81	47	2	160	76	90	181	148
Primorski bor	60	38	110	314	395	536	458	162
Bor pinija	12	11	33	140	90	56	146	172
Hrast crnika	-	-	2	10	19	17	23	-
Hrast medunac	3	-	3	34	48	137	26	50
Ostale mediteranske vrste	39	57	-	2	47	71	35	-
Ukupno mediteranske vrste	304	271	509	1 635	1 508	2 138	1 762	1 823
Sveukupno	12 248	17 113	7 660	15 023	16 843	15 936	13 699	12 584

Šumsko sjemenarstvo

Prošla 1998. godina bila je, u cjelini uzevši, godina relativno dobrog uroda sjemena većine vrsta šumskog drveća, s time da je u potpunosti izostao urod sjemena poljskog jasena i da je urod sjemena smreke bio vrlo slab. Prema evidencijama o ubranom šumskom sjemenu vidljivo je da su ubrane sljedeće količine:

Tablica 3. Šumsko sjeme ubrano u 1998. (kg)

Vrsta	Količina
Hrast lužnjak	1 346 762
Hrast kitnjak	269 899
Poljski jasen	0
Bukva	400
Gorski javor	19
Bagrem	20
Obična jela	965
Crni bor	0
Alepski bor	85
Brucijski bor	54
Primorski bor	164
Pinija	53
Čempres	0
Hrast crnika	60
Hrast medunca	450
Grčka jela	2

Od starih zaliha je još ostalo crnoga bora 188 kg, pinije 1 659 kg i čempresa 262 kg. Od navedenog ubranog šumskog sjemena upotrijebljeno je u jesen 1998. u rasadnicima 27 472 kg, odnosno u sastojinama 1 619 439 kg, dok je 146 842 kg sjemena ostao neupotrijebljen zbog izuzetno loših vremenskih prilika – raskvašenoga tla u rasadnicima te je na zalihama uskladišten i pripravan za proljetnu sjetvu 1999. godine.

Može se zaključiti da je u potpunosti izostao urod sjemena poljskog jasena, vrlo je slab bio urod sjemena smreke, dobar urod žira hrasta lužnjaka i kitnjaka na zapadnim upravama šuma, a slab na području istočnih uprava šuma, dok su mediteranske vrste drveća imale zadovoljavajući urod.

Manja količina sjemena aloktonih četinjača nabavljena je iz uvoza (ariša, duglazije, kavkaske jele, srebrne smreke, omorike, crnog i običnog bora).

Stanje površina sjemenskih sastojina u prošloj godini ostalo je nepromijenjeno (4 274 ha priznatih i 13 826 ha izabranih sjemenskih sastojina).

Pokrenuti postupci za upise novih odnosno brisanje pojedinih sjemenskih sastojina u Registru Ministarstva poljoprivrede i šumarstva su u tijeku, no još uvijek nisu riješeni.

U 1998. godini nastavljene su aktivnosti na podizanju klonskih sjemenskih plantaža, odnosno započeto je cijepljenje plemki hrasta lužnjaka za uprave šuma Bjelovar i Vinkovci, nastavljeno je podizanje proizvodne sjemenske plantaže hrasta lužnjaka u Upravi šuma Našice, te započeto cijepljenje poljskog jasena u Upravi šuma Nova Gradiška. Nadalje, izrađen je Program proizvodnje selekcioniranog šumskog sjemena u sjemenskim plantažama kao dugoročna strategija, za većinu glavnih vrsta šumskog drveća, čije donošenje tek predstoji.

ISKORIŠTAVANJE ŠUMA

(napomena: u svim su tablicama dani iznosi u m³ neto drvne mase)

Tablica 1. Proizvodnja drvnih sortimenata 1991-1998. godine (m³)

godina	OBLOVINA			PROSTORNO DRVO			UKUPNO		
	plan	ostvarenje	%	plan	ostvarenje	%	plan	ostvarenje	%
1991.	2 005 400	1 648 500	82	1 850 300	1 322 900	71	3 855 700	2 971 400	77
1992.	1 432 200	1 601 600	112	1 187 000	1 037 900	87	2 619 200	2 639 500	101
1993.	1 626 600	1 550 300	95	1 059 900	963 400	91	2 686 500	2 513 700	94
1994.	1 405 500	1 490 000	106	1 263 300	1 328 000	105	2 668 800	2 818 000	106
1995.	1 386 725	1 399 089	101	1 414 644	1 205 382	85	2 801 369	2 604 471	93
1996.	1 495 241	1 467 719	98	1 527 937	1 403 181	92	3 023 178	2 870 900	95
1997.	1 682 068	1 596 980	95	1 594 263	1 517 218	95	3 276 331	3 114 198	95
1998.	1 645 433	1 637 525	100	1 724 978	1 434 158	83	3 370 411	3 071 683	91

Proizvodnja 1998. godine odvijala se na cijelom području "Hrvatskih šuma", s izuzetkom nedostupnih područja koji su minirani. Ukupno je izrađeno 3 071 683 m³ neto drvnih sortimenata, što je u odnosu na plan 9 % manje, a u odnosu na prethodno, poslijeratno razdoblje, nekoliko postotaka manje.

Oblovine je proizvedeno koliko je i planirano, dok je proizvodnja prostornog drva manja od planirane za 17 %, zbog pomanjkanja tržišta ogrijevnog i celuloznog drva.

Tablica 2. Plan i ostvarenje izrađenih drvnih sortimenata u 1998. godini - po vrstama drveća (m³)

Vrsta drveća	OBLOVINA			PROSTORNO DRVO			UKUPNO		
	plan	ostvarenje	%	plan	ostvarenje	%	plan	ostvarenje	%
Lužnjak	318 700	349 140	110	286 355	99 486	35	605 055	448 626	74
Kitnjak	105 616	99 483	94	130 986	95 416	73	236 602	194 899	82
Bukva	624 299	601 298	96	641 808	577 778	90	1 266 107	1 179 076	93
Jasen	103 409	99 598	96	83 609	45 735	55	187 018	145 333	78
Grab	46 245	32 523	70	224 673	138 221	62	270 918	170 744	63
Bagrem	5 718	4 571	80	17 306	13 319	77	23 024	17 890	78
Voćkarice	5 502	7 206	131	6 183	900	15	11 685	8 106	69
OTL	18 072	14 704	81	85 171	259 989	305	103 243	274 693	266
Lipa	23 013	26 097	113	30 396	15 545	51	53 409	41 642	78
Joha	17 515	14 326	82	35 001	20 921	60	52 516	35 247	67
Topola	75 181	84 462	112	33 045	18 095	55	108 226	102 557	95
OML	5 988	2633	44	23 079	31 246	135	29 067	33 879	117
Jela/smreka	279 530	291 618	104	103 107	104 080	101	382 637	395 698	103
Bor	9 631	7 334	76	13 295	9 897	74	22 926	17 231	75
Ariš	340	529	156	457	475	104	797	1 004	126
Ost. čet	6 674	2 003	30	10 507	3 055	29	17 181	5 058	29
UKUPNO	1 645 433	1 637 525	100	1 724 978	1 434 158	83	3 370 411	3 071 683	91

U tablici je vidljivo ostvarenje plana sječa po vrstama drveća. Glavne vrste, hrast, bukva, jasen i jela posječene su u dopuštenim okvirima plana sječa za 1998. odinu, dok tvrde i meke listače imaju manji prebačaj, zbog ogrijeva i celuloze glavnih vrsta drveća.

Tablica 3. Sječa i izrada po ostvariteljima radova 1994-1998. godine

godina	"Hrvatske šume"		Usluge		Samoizrada		Ukupno	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%
1994.	1 699 900	60	682 400	25	435 700	15	2 818 000	100
1995.	1 610 035	62	606 777	23	387 659	15	2 604 471	100
1996.	1 784 535	62	502 070	18	584 295	20	2 870 900	100
1997.	1 877 799	60	504 189	16	732 659	24	3 114 647	100
1998.	1 994 670	65	419 310	14	657 703	21	3 071 683	100

napomena: prati se od 1994. godine

Kako su 1997. Hrvatske šume" Zagreb osnovale društva s ograničenom odgovornošću za sječu, privlačenje, prijevoz i građevinarstvo, kojih se radovi ustupaju javnim nadmetanjem, u skladu sa zakonom i ostvarenja radova su praćena kao vanjska usluga.

U drugom polugodištu 1998. godine dobivena je suglasnost Hrvatske gospodarske komore, te odobrenje Ministarstva financija za izravno ugovaranje radova u gospodarenju šumama s d. o. o. ima čija je to i osnovna djelatnost, a kojih su jedini vlasnik "Hrvatske šume". Sječa i izrada oblovine u vlastitoj organizaciji "Hrvatskih šuma" u 1998. godini ostvarena je s 1 994 670 m³ ili 116 871 m³ više nego u 1997. godini, što je doprinos bolje organizacije i korištenje radne snage unutar grupe "Hrvatske šume". Usluge ostvarene u sječi i izradi iznose 419 310 m³ ili 84 879 m³ manje nego u 1997. godini.

Usluga sječe i izrade od 1994. godine na dalje ima stalni trend pada, jer cjelokupna organizacija rada i radne snage postaje sve skuplja, a cijene usluga su takove da ne pokrivaju sve troškove organizacije, pa poduzetnici izbjegavaju taj dio organizacije usluga.

U odnosu na razdoblje 1994-1996. godine samoizrada ima rastući trend, što će se u narednom razdoblju morati posebno analizirati, jer zaostaje isporuka celuloznog i ogrijevog drva.

Tablica 4. Privlačenje po ostvariteljima radova 1994-1998. godine

godina	"Hrvatske šume"		Poduzetnici		Ukupno	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%
1994.	1 119 949	47	1 252 911	53	2 372 860	100
1995.	1 059 519	49	1 089 263	51	2 148 782	100
1996.	1 214 650	55	1 004 963	45	2 219 613	100
1997.	1 201 450	50	1 213 118	50	2 414 568	100
1998.	1 295 905	54	1 114 595	46	2 410 500	100

napomena: prati se od 1994. godine

U 1998. godini privučeno je 2 410 500 m³ drvnih sortimenata, od toga je 1 295 905 m³ oblovine, što je za 94 455 m³ više nego u 1997. Vanjskom uslugom je privučeno 1 114 595 m³ oblovine i celuloznog drva ili 98 523 m³ manje nego u 1997. Nadamo se trendu sve većeg udjela "Hrvatskih šuma", a sve manjeg udjela poduzetnika, u obavljanju radova.

Tablica 5. Prijevoz po ostvariteljima radova 1994-1997. godine

godina	"Hrvatske šume"		Poduzetnici		Ukupno	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%
1994.	1 484 831	55	1 213 988	45	2 698 819	100
1995.	1 273 960	51	1 229 247	49	2 503 207	100
1996.	1 222 858	48	1 319 592	52	2 542 450	100
1997.	1 116 790	39	1 778 578	61	2 895 368	100

napomena: prati se od 1994. do 1997. godine

Kako se od 1. siječnja 1998. cjelokupni prijevoz drvnih sortimenata nalazi u organizaciji d. o. o. i poduzetnika, čije su se usluge ugovarale javnim nadmetanjima, prestaje se 1997. godine s praćenjem ostvarenja prijevoza po ostvariteljima radova, no generalni je trend rasta poduzetništva od 1994-1997.

Tablica 6. Zalihe na dan 31. prosinca 1998. odine

Mjesto nalaza	Oblovin				Prostorno drvo				UKUPNO			
	1997.		1998.		1997.		1998.		1997.		1998.	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%
Šuma	101 522	44,1	105 357	41,5	91 279	40,3	92 584	52,6	192 801	42,2	197 941	46,2
Pom. stovarište	91 548	50,7	121 326	49,2	76 957	51,8	119 068	36,6	168 505	51,3	240 394	43,4
Glavno stovarište	26 710	5,2	12 422	9,3	12 341	7,9	18 142	11,8	39 051	6,5	30 564	10,4
UKUPNO	219 780	100	239 105	100	180 577	100	229 794	100	400 357	100	468 899	100
Ukupna proizvodnja	1 596 980		1 637 525		1 517 218		1 434 158		3 114 198		3 071 683	
Zaliha/proizvodnja	13,8		14,6		11,9		16,0		12,9		15,3	

Ukupne zalihe iznose 468 899 m³ ili 15,3 % proizvodnje drvnih sortimenata, što je u odnosu na zalihe iz 1997. godine neznatno više, osim na pomoćnom stovarištu, gdje su one manje za 8 %. Povećanje zaliha na glavnom stovarištu, oblovin za 4 % i prostorno drvo za 3 %, ukazuje na probleme vezane uz prodaju i prilike na tržištu.

PRODAJA DRVA

Prodaja drvnih sortimenata u Poduzeću obavlja se načinom i postupkom koji je utvrđen Pravilnikom o prodaji proizvoda i usluga. Planom prodaje utvrđuju se količine, uvjeti i načini prodaje za poslovnu godinu. U 1998. godini plan prodaje drvnih sortimenata ostvaren je na slijedeće načine:

- ugovorima, bez nadmetanja		UG
- javnim nadmetanjem	-za domaće tržište	LD
	-za inozemno tržište - izvoz	LM
-prodajom na blagajni		MV

Odlukom Upravnog odbora utvrđeni su uvjeti i načini prodaje proizvoda i usluga u "Hrvatskim šumama". Poslovnikom o radu Komisije za provođenje javnog nadmetanja, Pravilnikom o prodaji proizvoda i usluga "Hrvatskih šuma" i drugim propisima, uređuje se promet roba javnim nadmetanjem na inozemno tržište (izvoz) i za domaće tržište. Količina drvnih sortimenata za prodaju javnim nadmetanjem na inozemno tržište (izvoz) utvrđena je Odlukom Vlade Republike Hrvatske o opsegu kontingenta za izvoz roba u 1998. god. Provedbu i praćenje obavlja Komisija za provođenje javnih međunarodnih nadmetanja sastavljena od predstavnika Ministarstva poljoprivrede i šumarstva, Ministarstva gospodarstva i predstavnika "Hrvatske šume". Javno nadmetanje na domaćem tržištu provodi Komisija za provedbu javnog nadmetanja koju imenuje upravitelj uprave šuma.

Tablica 1. Prodaja drvnih sortimenata

Drvni sortimenti	Plan (m ³)	Ostvarenje (m ³)	%	Plan (kn)	Ostvarenje (kn)	%
Trupci	1 589 669	1 515 484	95,3	767 235 659	746 476 781	97,3
To	70 551	37 750	53,5	17 645 061	8 339 536	47,3
Celuloza	627 099	386 098	61,6	76 372 604	64 571 263	84,5
Ogrjev	1 083 162	1 028 890	94,9	89 223 556	82 254 003	92,1
UKUPNO	3 370 481	2 968 222	88,1	950 476 880	901 641 583	94,9

Tablica 2. Prodaja drvnih sortimenata 1991-1996. godine (m³)

	1991.	1992.	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.
Trupci	1 471 000	1 318 000	1 269 000	1 259 000	1 274 000	1 389 000	1 491 000
TO	121 000	134 000	90 000	59 000	56 000	46 000	37 000
Celuloza	404 000	338 000	382 000	487 000	440 000	357 000	436 000
Ogrjev	894 000	820 000	711 000	1 013 000	859 000	1 142 000	1 168 000
Ukupno	2 890 000	2 610 000	2 452 000	2 818 000	2 629 000	2 934 000	3 131 000

Plan prodaje drvnih sortimenata ostvaren je s 88,1 % , a prihod od prodaje drvnih sortimenata s 94,9 % od godišnjeg plana.

Manje ostvarenje prihoda posljedica je manjeg izvoza od planiranog, trupaca je ostvareno 76 296 m³ od planiranih 105 000 m³ i celuloznog i ogrjevnog drva ostvareno je 185 952 m³ od planiranih 230 000 m³, te prodaje ogrjevnog drva u samoizradi 463 272 m³ od planiranih 599 000 m³

Tablica 3. Ostvarenje prodaje po skupinama sortimenata i načinima prodaje

NAČIN PRODAJE	TRUPCI		TO		CELULOZA				OGRJEV				UKUPNO							
	m ³	%	000 kn	%	m ³	%	000 kn	%	m ³	%	000 kn	%	m ³	%	000 kn	%				
LD	295 199	19,5	138 691	18,6	3855	995	11,9	6 780	1,8	1 219	1,9					322 226	11	140 905	16	
LM	76 296	5	77 481	10,4	1 418	4,2	350	4,8	150 684	39	32 537	50,4	35 268	3,4	6 413	7,8	263 666	9	116 784	13
UG/MV	1 143 989	75,5	530 304	71	32 477	95,8	6 994	83,9	228 634	59,2	30 815	47,7	993 622	96,6	75 781	92,2	2 398 381	80	643 889	71
UKUPNO	1 515 484	100	746 476	100	37 750	100	8 339	100	386 098	100	64 571	100	1 028 890	100	82 194	100	2 968 222	100	901 581	100

Javnim nadmetanjem na domaćem tržištu trupci su prodavani s 58 % uspješnosti, od ukupno objavljene količine 394 883 m³, prodano je 295 199 m³ uz ostvarenje ukupno 138 691 000 kn. Javnim nadmetanjem na međunarodnom tržištu trupci su prodavani s 68 % uspješnosti, a od ukupne objave 126 226 m³, prodano je 76 296 m³ za ukupno 77 481 000 kn. Prodaja trupaca na međunarodnom tržištu uvjetovana je i načinom plaćanja (avansno). Celuloznog i ogrjevnog drva ukupno je prodano 185 952 m³ na javnim međunarodnim nadmetanjima uz ostvarenje 213 kn/m³, za ukupno 38 980 000,00 kn. Na licitaciji su objavljene one količine i vrste za koje je postojao interes kupaca .

Tablica 4. Prosječna ostvarena cijena po vrstama drva LM-trupci

Vrsta drva	DEM/m ³	Vrsta drva	DEM/m ³
Hrast	443		
Bukva	288	Lipa	265
Jasen	402	Joha	167
Vočkarice	427	Topola	107
OTL	198	Smreka	626

Prosječna prodajna cijena u 1998. svim načinima prodaje iznosi 304 kn/m³ ili 83,98 DEM/m³. Ta je cijena u 1997. iznosila 284 kn/m³ ili 79,90 DEM/m³, a u 1996. iznosila je 293 kn/m³ ili 81,1 DEM/m³.

Tablica 5. Ostvarene cijene po načinu prodaje

Način prodaje	TRUPCI kn/m ³	TO kn/m ³	CELULOZA kn/m ³	OGRJEV kn/m ³
LD	469	258	180	-
LM	1015	247	216	182
UG	470	252	136	99
MV	295	155	113	51
Ukupno	493	221	167	80

PLANIRANJE

Planiranje kao upravljačka potfunkcija Poduzeća oblik je svjesnog reguliranja i usmjeravanja poslovanja i razvoja Poduzeća, a obuhvaća cjelokupnu aktivnost na izradi analiza, formuliranju ciljeva i zadataka te određivanja mjera i sredstava za njihovo ostvarivanje. Okrenuto je budućnosti, podređeno je biološkim zakonitostima gospodarenja šumama, ali respektira ekonomske činjenice i uvjete poslovanja. Zbog svog značenja definirano je odredbama Statuta i drugim aktima Poduzeća s time da se svi planovi, bez obzira na točnost, temelje na dugoročnim šumarskim planskim dokumentima. Šumskogospodarska osnova područja 1996-2005. godine, osnove gospodarenja gospodarskim jedinicama te programi gospodarenja šumama smanjuju rizik pogrešnih procjena. Ekonomske pak procjene mogu ukazivati na trendove koji se ne poklapaju s biološkim zahtjevima pa se planiranjem nastoji pravovremeno utjecati na izbor optimalnih rješenja. Tako se usklađivanjem biološkog i ekonomskog osigurava održanje i razvoj Poduzeća a time i ostvarenje njegovog temeljnog zadatka: gospodarenja šumama i šumskim zemljištima.

Planiranje poslovanja je stoga instrument vođenja Poduzeća. Izrađen je po jedinstvenoj i standardiziranoj metodi i sadrži: (1) plan gospodarenja šumama, (2) plan poslovanja Poduzeća i (3) plan investicija, a izrađen je za sve organizacijske razine (šumarije, uprave šuma i Poduzeće) uz poštivanje načela jedinstvenosti sustava i postupaka.

Strukturiran je po skupinama djelatnosti:

- (1) osnovne djelatnosti, koje čine uzgoj šuma, iskorištavanje šuma i lovstvo,
- (2) pomoćne djelatnosti u koje spadaju usluge šumske mehanizacije i prijevoza te građevinarstvo i
- (3) sporedne djelatnosti.

Godišnji plan poslovanja zadovoljio je dva zahtjeva: (1) biološki, kojim se provode mjere i radovi gospodarenja šumama radi zaštite šuma i šumskih zemljišta, kao specifičnog nacionalnog prirodnog bogatstva i (2) ekonomski, prema kome Poduzeće kao gospodarski subjekt posluje uspješno tako da svojim prihodima osigura sredstva za gospodarsku i biološku reprodukcijску potrošnju, osobnu potrošnju te ulaganja u dugoročnu materijalnu imovinu.

Godišnji plan poslovanja Poduzeća za 1998. godinu donesen na sjednicama Upravnog odbora 23. prosinca 1997. i 21. siječnja 1998. godine. Planove poslovanja društava s ograničenom odgovornosti grupe donijele su njihove skupštine početkom 1998. godine. Rebalans plana gospodarenja šumama (sječa i uzgojnih radova) za 1998. godinu donesen je na sjednici Upravnog odbora, održanoj 5. studenog 1998. godine, a rebalans plana investicija na sjednici održanoj 9. prosinca 1998. godine.

RAZVOJNA DJELATNOST

Primjena znanstvenih dostignuća u proizvodnji i poslovanju Poduzeća, izrada dugoročnih i srednjeročnih razvojnih ciljeva i programa, razvojna istraživanja najpovoljnijih tehnologija, tehnika, opreme i radnih postupaka i ostala problematika Poduzeća, te njihova primjena, stalna je zadaća razvojne funkcije u okvirima "Hrvatskih šuma".

U 1998. godini aktivnost se odvijala u traženju povoljnijeg organizacijskog oblika. Izrađen je *Prijedlog poboljšanja ustroja i organizacije rada poduzeća Hrvatske šume p. o. Zagreb*, te inim čimbenicima nadležstva za skrb i gospodarenje šumama u Republici Hrvatskoj. U studiji je analizirano stanje i predložena rješenja o preustroju Poduzeća s ciljem postizanja boljih poslovnih rezultata i povećanja dobiti Poduzeća. Studija je dala jedno viđenje i mogućnost drugačijeg organiziranja poslovanja u Poduzeću s idejom za poboljšanje poslovanja. Razvijen je novi informatički projekt HsPPD - pripremni planovi djelatnosti. Predložena su poboljšanja u načinu izvještavanja o ostvarenju radova jednostavne biološke reprodukcije šuma, proširene biološke reprodukcije, iskorištavanja šuma, stanja mehanizacije i zaliha proizvoda te program za praćenje prodaje proizvoda. Održavane su postojeće baze podataka sortimentne strukture, konstruirane su jedinstvene sortimentne tablice za plan 1999. godine, ujedinjeni su postojeći programi za normiranje sječe i izrade u upravama šuma Vinkovci, Osijek, Požega i Nova Gradiška. Održavani su jedinstveni označnici za materijalna sredstva (MAT), radove i usluge (RAD), osnovna sredstva (OSA) i dr. Suradnja sa znanstvenim institucijama odvijala se kroz suradnju pojedinih stručnih suradnika sa nositeljima zadataka u projektima i potprojektima iz Programa znanstvenoistraživačkog rada za razdoblje 1996-2000. godina te suradnjom s energetske institutom "Hrvoje Požar", u sklopu nacionalnog energetske programa s ciljem povećanja udjela obnovljivih energetske izvora – biomase u ukupnim izvorima. Provedeno je ispitivanje kamionske ekipe Scania s dizalicom Jonsered 1090 u suradnji sa Šumarskim fakultetom te tvrtkama Transtec Zagreb i Scania Hrvatska Zagreb. Izrađena je promotivna knjižica Hrvatskih šuma, u suradnji sa Šumarskim fakultetom. Predložene su promjene u tipovima neke opreme nastojeći ih prilagoditi potrebama Poduzeća i uvjetima tržišta. Pokrenut je postupak za stjecanje prava vizualnog označavanja proizvoda u šumarstvu znakovima "Hrvatska kakvoća" ("Croatian Quality") i "Izvorno hrvatsko" ("Croatian Creation") za slavonsku hrastovinu. Za dobivanje prava upotrebe pomenutih oznaka od Hrvatske gospodarske komore, potrebno je da priznata institucija ispita kvalitetu proizvoda.

Suradnja sa šumarstvima drugih zemalja

Razvojna služba sudjelovala je u unapređenju međunarodne suradnje Hrvatskih šuma s poduzećem Coillte Forest koje gospodari šumama u Republici Irskoj. Delegacija tog Poduzeća u sastavu M. Carey, generalni menadžer, T. Hickey, zadužen za odnose s Europskom unijom te K. Collins, voditelj informatičkog sustava, posjetili su Hrvatske šume. Gosti su održali zanimljivo predavanje o šumarstvu i gospodarenju šumama u Republici Irskoj za predstavnike uprava šuma i Direkcije.

Delegacija "Hrvatskih šuma" je sudjelovala na 2. konferenciji direktora srednjoeuropskih državnih šuma održanoj u Jaszowiecu, Poljska. Skup se bavio temama organizacije, stanja na tržištu drva i certifikacije šuma.

ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI RAD

Znanstvenoistraživačkoj djelatnosti posvećuje se znatna pozornost. Ona se odvija u suradnji sa Zavodom za istraživanja u šumarstvu Šumarskog fakulteta u Zagrebu i Šumarskim institutom u Jastrebarskom uz sudjelovanje stručnjaka "Hrvatskih šuma". Petogodišnjim Programom rada za razdoblje 1996-2000. predviđena su dva projekta s osam podprojekata u čijim okvirima se odvija istraživački rad. Godišnjim planom za 1998. godinu utvrđen je opseg godišnjih istraživačkih radova i planirana financijska sredstva za njihovo ostvarenje. Program znanstvenoistraživačkog rada 1996-2000. godina čine dva projekta:

Zaštita i unapređenje proizvodnje biomase u ulozu održavanja višestrukih uloga i funkcija šume.

Istraživačka materija ovog projekta razdjeljena je četiri podprojekta:

- Osiguranje obnove kao mjere stabilnosti i potrajne proizvodnje fitomase u prirodnim šumskim ekosustavima
- Podržavanje učinkovitog povećanja šumskih površina
- Izloženost šuma štetnim utjecajima i povećanje njihove zaštite
- Osiguranje održivog asortimana proizvodnje i uporabe prirodnih sastojina po ekološko-gospodarskim tipovima šume.

Korištenje i upravljanje kapitalom u šumarstvu

Projekt čine četiri podprojekta:

- Iskorišćivanje biomase
- Razvijanje i korištenje ekološki prihvatljivih tehnologija rada
- Vrednovanje kapitalnih dobara šuma i gubitaka uzrokovanih štetnim činiteljima
- Uspostavljanje sustava ekonomike poslovanja

Osim višegodišnjih projekata, financirani su i sljedeći jednokratni projekti, čiji su nositelji bile različite institucije i pojedinci:

- Analiza prodajnih cijena trupaca
- Unapređivanje organizacije
- Istraživanje erozije tla u akumulaciji Botonego
- Ekološko-energetska mjerenja i kontrola dimnih plinova
- Kartiranje kritičnog taloženja kiselih sastojaka iz atmosfere
- Monografija

Sredstva za ostvarenje spomenutih projekata osigurana su godišnjim planom poslovanja Hrvatskih šuma iz izvora za proširenu biološku reprodukciju šuma. Uz financiranje projekata, planom su predviđena i sredstva za tiskanje stručnih časopisa Šumarski list i Mehanizacija šumarstva te glasila znanstvenih ustanova Glasnik za šumske pokuse i Radovi.

Tablica 1. Utrošena sredstva za znanstvenoistraživački rad u 1998. godini (u kn)

1.	Zavod za istraživanja u šumarstvu	2 080 080
2.	Šumarski institut Jastrebarsko	2 978 819
3.	Ostali	387 303
4.	Ukupno 1-4	5 446 203
5.	Šumarski list	258 000
6.	Mehanizacija šumarstva	440 000
7.	Tiskanje knjiga, časopisa i izvještaja	822 950
8.	Ostalo	241 948
9.	Ukupno 5-8	1 762 898
10.	SVEUKUPNO	7 209 101

PREUSTROJ PODUZEĆA

Radi racionalnijega, učinkovitijega, tržišnijega i profitabilnijega poslovanja poduzeća “Hrvatske šume”, p. o. Zagreb, dio imovine i zaposlenika Poduzeća u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima, izdvojen je iz sastava Poduzeća i ustrojen u samostalne gospodarske subjekte kao društva s ograničenom odgovornošću u vlasništvu “Hrvatskih šuma”. Na taj način omogućeno je decentralizirano i tržišnim uvjetima prilagodljivo poslovanje tih društava.

Na trgovačkim sudovima u Republici Hrvatskoj do kraja 1998. godine registrirano je 18 društava s ograničenom odgovornošću, a jedini član svih društava – osnivač su “Hrvatske šume”.

Sukladno odredbama Zakona o trgovačkim društvima, u svakom društvu s ograničenom odgovornošću djeluju tri organa: skupština, nadzorni odbor i uprava. Skupštinu društva čine dva člana i predsjednik, koje izabire i opoziva osnivač društva iz reda odgovornih i stručnih zaposlenika Poduzeća. Rad i poslovanje društava nadzire tročlani Nadzorni odbor kojeg izabire skupština svakog društva iz reda zaposlenika Poduzeća. Poslovanje i rad društava vodi Uprava koja se sastoji od jednog direktora.

Ukupan temeljni kapital u društvima s ograničenom odgovornošću (18) je 168 433 700 kn, a ukupan broj zaposlenih je 1 290 zaposlenika.

Tablica 1. Osnovni podaci o društvima s ograničenom odgovornošću

DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU	TEMELJNI KAPITAL	BROJ ZAPOSLENIH
RIBNJACARSTVO d. o. o. Lipovljani	2 087 300	27
DRVNA GALANTERIJA d. o. o. Vrbovsko	2 387 700	22
AMBALAŽA d. o. o. Lanišće	2 295 800	36
KAMENOLOMI KRAŠIĆ d. o. o. Krašić	797 500	16
FAZANERIJA PESKI d. o. o. Đurđevac	5 872 000	15
PRIJEVOZ, MEHANIZACIJA I GRADITELJSTVO BJELOVAR d. o. o. Bjelovar	19 714 000	103
MEHANIZACIJA I PRIJEVOZ ĐURĐEVAC d. o. o. Đurđevac	10 153 000	142
PRIJEVOZ I MEHANIZACIJA KUTINA d. o. o. Kutina	9 398 000	118
TRANSPORT I MEHANIZACIJA KARLOVAC d. o. o. Karlovac	5 606 000	45
MEHANIZACIJA, GRADITELJSTVO I PRIJEVOZ OGULIN d. o. o. Ogulin	9 535 000	120
MEHANIZACIJA, GRADITELJSTVO I PRIJEVOZ DELNICE d. o. o. Lučice	28 113 000	196
GRADITELJSTVO, MEHANIZACIJA I PRIJEVOZ SENJ d. o. o. Senj	10 516 000	107
ŠUMATRANS VINKOVCI d. o. o. Vinkovci	16 129 000	69
ŠUMATRANS OSIJEK d. o. o. Osijek	1 679 000	21
ŠUMATRANS NAŠICE d. o. o. Našice	20 844 000	156
TRANSPORT, MEHANIZACIJA I GRADITELJSTVO POŽEGA d. o. o. Požega	12 299 000	51
MEHANIZACIJA, TRANSPORT I GRAĐEVINARSTVO NOVA GRADIŠKA d. o. o. Nova Gradiška	8 342 000	33
LOVAČKI DOM d. o. o. Delnice	2 665 400	13
UKUPNO	168 433 700	1 290

INVESTICIJE

Dva su temeljna područja investiranja karakteristična za "Hrvatske šume". To su (1) ulaganja u šume, u biološku reprodukciju šuma, a potom (2) ulaganja u dugotrajnu imovinu Poduzeća kao gospodarskoga subjekta. Ulaganja u jednostavnu i proširenu biološku reprodukciju šuma uređena su Zakonom o šumama (osobito čl. 58. 68. i 70) te konkretizirana Šumskogospodarskom osnovom područja. Ulaganja u dugotrajnu imovinu temelje se na potrebama nabave opreme i izgradnje šumskih prometnica i drugih građevinskih objekata, potrebnih za ekonomski i ekološki uspješno obavljanje šumarske djelatnosti, tj. uređivanje, uzgoj, zaštitu i čuvanje šuma te proizvodnju i prodaju drvnih sortimenata i drugih proizvoda i usluga.

Tablica 1. Ostvarena ulaganja u dugotrajnu imovinu i biološku reprodukciju šuma u 1998. godini (tisuća kn)

R. br	Struktura ulaganja	Iznos
1.	Ulaganja u šumske ceste	16 665
2.	Ulaganja u građevine	6 625
3.	Ulaganja u strojeve i opremu	18 926
4.	Ukupna ulaganja u dugotrajnu materijalnu imovinu (1-3)	42 252
5.	Ulaganja u dugotrajnu financijsku imovinu	1 880
6.	Ukupna ulaganja u dugotrajnu imovinu (4+5)	44 132
7.	Ulaganja u proširenu biološku reprodukciju šuma - čl. 68. ZOŠ-a	21 189
8.	Ulaganja u jednost. biološku reprodukciju šuma - čl. 68. ZOŠ-a	164 365
9.	Ukupna ulaganja u BRS - čl. 68. ZOŠ (7+8)	185 554
10.	Ukupna ulaganja u dugotrajnu imovinu i BRS (6+9)	229 686

Oko 80 % čine ulaganja u šume (BRŠ) prema članku 68. Zakona o šumama. Manji dio čine ulaganja u dugotrajnu imovinu Poduzeća pri čemu se najveći dio (42 milijuna kuna) odnosi na dugotrajna ulaganja u materijalnu imovinu, tj. u građevinske objekte, strojeve i i opremu. Sva navedena ulaganja ostvarena su, kao i prijašnjih godina, iz vlastitih izvora, tj. samofinanciranjem.

Usporedba navedenih ulaganja s ostvarenom vrijednosti prodaje drvnih sortimenata, što su temeljni izvor novčanih prihoda Poduzeća, pokazuje da ulaganja u dugotrajnu materijalnu imovinu čine 4,7 % prihoda, ukupna ulaganja u dugotrajnu imovinu 4,9 % prihoda, a cjelokupna ulaganja 25,5 % prihoda od prodaje drva. Unatoč relativno visokom udjelu, ulaganja, osobito ulaganja u strojeve i opremu nisu dovoljna za količinsko i kvalitativno povećanje proizvodnih kapaciteta i gospodarske učinkovitosti. Ostvareni neto novčani priljev poslovanja Poduzeća, zbog više razloga, ne osigurava novčanu akumulaciju dovoljnu za financiranje svih potrebnih ulaganja pa će se potrebe za ulaganjem trebati podmirivati i korištenjem vanjskih dugoročnih izvora financiranja.

Osim navedenih ulaganja Poduzeće je u 1998. godini uložilo i 102,8 milijuna kuna u biološku reprodukciju šuma, najvećim dijelom na kršu, iz primljenih sredstava naknade za općekorisne funkcije šuma po čl. 70. ZOŠ-a i 2,1 milijun kuna iz sredstava akumuliranih po članku 58. Zakona o šumama.

Tablica 2. Ulaganja u dugotrajnu imovinu i biološku reprodukciju šuma od 1991. do 1997. godine (tisuća kn)

R. br. INVESTICIJE	1991.	1992.	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.
1. Ulaganja u šumske ceste	22 252	36 389	83 764	62 831	21 788	22 338	17 856
2. Ulaganja u građevine	525	4 910	15 921	26 246	7 505	5 775	13 830
3. Ulaganja u strojeve i opremu	12 965	45 954	74 359	46 310	61 826	15 877	17 739
4. Ukupna ulaganja u dugotrajnu materijalnu imovinu (1-3)	35 742	87 253	174 044	135 387	91 119	43 990	49 425
5. Ulaganja u dugotrajnu financijsku imovinu	-	-	-	-	-	1 084	30 132
6. Ukupna ulaganja u dugotrajnu imovinu (4 + 5)	35 742	87 253	174 044	135 387	91 119	45 074	79 557
7. Ulaganja u PBRŠ - čl. 68. ZOŠ-a	22 852	22 450	25 996	22 656	20 249	23 695	25 253
8. Ulaganja u jednost. biološku reprodukciju šuma - čl. 68. ZOŠ-a	167 577	164 630	127 705	222 731	178 238	182 382	165 771
9. Ukupna ulaganja u BRS - čl. 68. ZOŠ (7 + 8)	190 429	187 080	153 701	245 387	198 487	206 077	191 024
10. Ukupna ulaganja u dugotrajnu imovinu i BRS (6 + 9)	226 171	274 333	327 745	380 774	289 606	251 151	270 581

ŠUMSKE PROMETNICE I OTVORENOST ŠUMA

Pod šumskim prometnicama, u ovom izvještaju, podrazumijevamo šumske ceste (kamionske vlake) i protupožarne prosjeke s obilježjima šumske ceste. Ovdje nisu obuhvaćene traktorske vlake koje su također šumske prometnice. Ulaganja u otvaranje šuma šumskim prometnicama, najznačajniji su činitelj koji direktno utječe na smanjenje troškova proizvodnje a time i na povećanje dobiti. Šumske prometnice bitno utječu na povećanje vrijednosti šume. Šumske ceste, zbog visine ulaganja i dugoročnosti korištenja, spadaju u dugotrajnu imovinu. To znači da se amortiziraju u svom vijeku korištenja.

Traktorske vlake su financirane iz redovitih troškova poslovanja a protupožarne prosjeke s obilježjima šumskih cesta iz sredstava proširene biološke reprodukcije šuma (po čl. 68. i 70. ZOŠ-a).

Krajem 1998. godine "Hrvatske šume" imaju 14 485 km šumskih cesta. Od toga 383 km s asfaltnim, a 11 841 km s tucaničkim kolnikom. Osim spomenutog, prometovanju služi i 1 700 km protupožarnih prosjeka s obilježjima šumske ceste i 500 km cesta s izgrađenim samo donjim strojem.

U 1998. godini izgrađeno je 164,9 km donjeg stroja, 117,1 km gornjeg stroja šumskih cesta te 48,2 km donjeg i 37,8 km gornjeg stroja protupožarnih prosjeka s obilježjima šumske ceste. Za gradnju cesta uloženo je 20,95 a protupožarnih prosjeka 7,72 milijuna kn. Ukupno je uloženo 28,67 mil. kn.

Tablica 1. Izgrađene šumske ceste 1991-1998. (km)

Godina	Donji stroj	Gornji stroj
1991.	173,4	173,4
1992.	229,1	229,1
1993.	257,8	259,1
1994.	149,8	220,8
1995.	90,3	86,2
1996.	91,5	90,3
1997.	43,0	94,4
1998.	164,9	117,3
Ukupno	1 199,8	1 270,6

Tablica 2. Izgrađene protupožarne prosjeke s elementima šumskih cesta

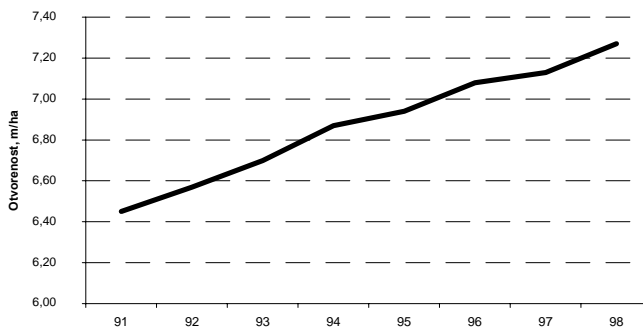
Godina	Donji stroj	Gornji stroj
1991.	12,3	0,0
1992.	452,4	67,3
1993.	274,0	68,4
1994.	375,6	120,4
1995.	320,1	130,7
1996.	151,0	28,1
1997.	64,1	63,6
1998.	48,2	37,8
Ukupno	1 697,7	5 16,3
Zajedno SC i PP prosjeke	2 897,5	1 786,9

Otvorenost šuma šumskim prometnicama na kraju 1998. godine iznosi 7,27 m/ha.

Ovakva otvorenost je nedovoljna za učinkovito gospodarenje šumama. Osim što je nedovoljna, ona je i različita u pojedinim upravama šuma i šumarijama. Najslabije su otvorene šume na kršu (oko 3,4 m/ha), a najotvorenije su šume u pojedinim šumarijama uprave šuma Delnice, gdje otvorenost šuma šumskim cestama iznosi preko 30 m/ha.

Osim cesta i protupožarnih prosjeka s obilježjima šumske ceste, šume otvaraju i traktorske vlake. Otvorenost šuma vlakama nedovoljna je i različita po upravama šuma i šumarijama. Najveća otvorenost vlakama je u upravama šuma Delnice i Našice. Otvorenost šuma cestama i vlakama značajno je niža od takve otvorenosti u razvijenim europskim zemljama. Vidljivo je da su potrebna velika ulaganja u otvaranje šuma, što predviđa i šumskogospodarska osnova područja.

Otvorenost šuma 1991- 1998.

OBNOVA I UKLANJANJE RATNE ŠTETE

Opseg i vrste ratnih šteta utvrđene su i procjenjene po, u tu svrhu osnovanim, komisijama. Proteklih godina uložena su znatna sredstva za njihovo otklanjanje. Obnovljen je čitav niz građevinskih i ostalih objekata, opreme i šumskih prometnica. Jedna od značajnijih ratnih šteta – miniranost šumskog zemljišta i prometnica, ostaje kao dugoročna obaveza društvene zajednice i Hrvatskih šuma te međunarodne zajednice.

Tablica 1. Miniranost šumskog zemljišta, cesta te nedostupni etat u "Hrvatskim šumama"

	Površina		Etat		Ceste	
	ha	%	m ³	%	km	%
UKUPNO	243 693	12,0	4 902 233	10,0	1 212,67	8,4

Popisane su minirane površine šumskog zemljišta, nedostupni etat te duljina miniranih šumskih cesta. Iz tablice je vidljivo da je minirano oko 12 % površina, nedostupno 10 % etata te neprohodno zbog mina oko 8 % šumskih cesta.

Sačinjen je Program rada na pripremi i provedbi razminiranja objekata, šuma i šumskih zemljišta kojima gospodare "Hrvatske šume". Programom je predviđeno:

- priprema podataka o objektima i šumskim površinama pokrivenim minama
- izrada popisa objekata i površina koje treba razminirati
- izrada projekata za razminiranje
- podnošenje zahtjeva za uvrštenje dijelova Programa u Plan razminiranja Republike Hrvatske
- unos podataka o razminiranju u šumsko gospodarske karte

U izradi programa sudjelovali su zaposlenici "Hrvatskih šuma", a pomagali su pripadnici HV-a, dobrovoljci Domovinskoga rata te lokalno stanovništvo. Podaci u programu trebaju se smatrati dobrom procjenom, s time da će se provjeravati i nadopunjavati po utvrđivanju novih činjenica. Predviđeno je da se razminira cjelovito područje bez obzira na vlasništvo i namjenu te da se svi programi međusobno nadopunjuju i usklađuju.

Između ostalih, počinjene su znatne štete na lovnom gospodarstvu. One se očituju kao:

- neposredne štete na divljači
- štete na lovnogospodarskim i lovnotehničkim objektima
- štete na staništu
- štete zbog izostanka ili smanjanja lovnog turizma

Procjenjuje se ukupna šteta u lovnom gospodarstvu na 163 mil. DEM.

EKOLOGIJA I ZAŠTITA ŠUMA

Praćenje oštećenosti šuma

Već desetu godinu za redom u Republici Hrvatskoj provodi se procjena stanja krošanja šumskog drveća kao pokazatelj oštećenosti šuma.

Na temelju ženevske konvencije 1985. godine, pokrenut je Međunarodni program suradnje u procjeni i motrenju učinaka onečišćenja zraka na šume (ICP-Forests). Glavni nositelj te aktivnosti je Europska unija. Prema jedinstvenoj metodologiji pokrenuta su istraživanja koja se sastoje od motrenja stanja šuma na pojedinim plohama. Na sistematski odabranim plohama procjenjuje se osutost i požutjelost lišća i iglica u odnosu na razvijeno, zdravo i vitalno stablo. Plohe su određene na temelju kilometarske mreže (16x16 km i 4x4 km). Svake godine obavlja se procjena na istoj površini i na istim stablima. Na jednoj plohi procjenjuju se 24 stabla. Kako bi se smanjile subjektivne pogreške kod motritelja, koriste se foto albumi s fotografijama krošanja različite osutosti, a također se organiziraju i seminari za ujednačavanje kriterija procjene oštećenosti krošanja.

Ove godine održana su dva interkalibracijska seminarra za procjenu oštećenosti šuma na razini Europske zajednice, jedan za za procjenu oštećenosti kontinentalnih vrsta drveća, a drugi za procjenu mediteranskih vrsta drveća.

U organizaciji Službe za ekologiju "Hrvatskih šuma" zajedno sa predstavnicima Šumarskog instituta iz Jastrebarskog, svake se godine organiziraju slični tečajevi i to u vremenu neposredno prije procjene. Cilj seminara je što bolja ujednačenost kriterija procjene kod motritelja uslijed čega su podaci vjerodostojniji.

Rezultati procjene oštećenosti šuma u Republici Hrvatskoj za 1998. godinu

Procjena oštećenosti stabala šumskog drveća tijekom 1998. godine, obavljena je na 4 361 stabalu različitih vrsta drveća, od čega 4 004 stabla listača i 357 stabala četinjača. Ukupno je utvrđeno 19,6 % značajno oštećenih stabala, što je 4,0 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Postotak stabala s osutošću krošnje preko 60 % iznosio je 1,9 % što je 0,8 % manje od prethodne godine. Za četinjače utvrđeno je 49 % značajno oštećenih stabala što je 10 %-tno povećanje u odnosu na prethodnu godinu. Za listače značajna oštećenost iznosila je 16,9 % što je 4,4 % manje u odnosu na prethodnu godinu.

Lošijem stanju krošanja četinjača pridonosi velika osutost krošanja obične jele, koja je ujedno i naša najoštećenija vrsta drveća.

Uzročnici oštećenosti šuma

Glavnim uzročnicima smatraju se onečišćenost zraka, nepovoljne klimatske prilike, posebice suša, kukci i pojava različitih biljnih bolesti, zatim gljiva i šumski požari.

Fenološka motrenja

U 1998. godini provedena su petu godinu za redom, fenološka motrenja na 248 točaka, na svim dominantnim vrstama drveća, uz mjerenje temperature tla i promatranja promjena lisnih pupova kao i promjena generativnih faza.

Posebni uvjeti građenja

U godini 1998. u Službu za ekologiju pristiglo je oko 400 zahtjeva za utvrđivanjem posebnih uvjeta građenja za objekte koji se grade u šumi i na šumskom zemljištu.

Naknada za šumu i šumsko zemljište

Temeljem Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o uređivanju šuma (NN 121/97) za obračun naknade za oduzeta i ograničena prava na šumi i šumskom zemljištu u 1998. godini izrađena 44 obračuna, sve u iznosu od 18 785 727 kn.

Štetnici i biljne bolesti

Zaštita šuma od štetnika i biljnih bolesti provodila se u skladu s Planom za 1998. godinu i potrebama nastalim praćenjem štetnika i biljnih bolesti u suradnji stručnjaka "Hrvatskih šuma" i Dijagnostičko-prognostičke službe Šumarskog instituta u Jastrebarskom.

Tijekom 1998. godine u Republici Hrvatskoj od biljnih bolesti utvrđena je pojava hrastove pepelnice na pomlatku, mladiku i odraslim sastojinama. Zaštita je vršena na pomlatku i mladiku sa zrakoplovom i sa zemlje na površini od 13 680 ha. Uobičajenim metodama praćeni su sljedeći štetnici: gubar, mrazovci, borov četnjak, zlatokraj, kukavičji suznik i drugi. Na području Uprave šuma Split, Senj i Buzet vršena je zaštita borovog četnjaka sa zemlje na površini oko 400 ha. Na području Uprave šuma Nova Gradiška, Bjelovar, Zagreb i Karlovac obavljano je suzbijanje kukavičjeg suznika, zlatokraja, mrazovca, hrastovih osa listarica i drugih štetnika sa zrakoplovima na površini od 7 597 ha. Na upravama šuma kontinentalnog dijela obavljano je suzbijanje glodavaca u hrastovim sastojinama na površini od 3 323 ha. Obavljano je suzbijanje nepoželjnih drvenastih vrsta i korova sa arboricidima i herbicidima. Također je obavljena zaštita hrastovih trupaca od "mušice" sa insekticidom Deltacid.

Zaštita šuma od požara

Zaštiti šuma od požara i 1998. godine poklanjala se posebna pozornost, jer su požari najveća opasnost za šume i šumske površine u Republici Hrvatskoj. U cijeloj Republici Hrvatskoj na području svih uprava šuma, a posebice na priobalnom i otočnom dijelu radi bržeg otkrivanja i dojavljivanja požara, organizirana je motrilačko-dojavna služba. Utrošeno je ukupno 36 679 dana na motrenju i dojavljivanju šumskih požara. Radi sprječavanja širenja požara i djelotvornog gašenja, osim motrenja i dojavljivanja obavljano je održavanje i izgradnja protupožarnih prosjeka i promatračnica. Uz te i druge mjere zaštite šuma od požara koje su poduzimane u Poduzeću (promidžbene aktivnosti) valja istaknuti i vrlo blisku suradnju s Ministarstvom unutrašnjih poslova, koja se očitovala zajedničkim organiziranjem djelotvornije zaštite šuma. Unatoč svim poduzetim mjerama, zbog izuzetno povoljnih uvjeta za nastajanje i širenje šumskih požara u 1998. godini pojavio se 441 šumski požar i opožareno je 32 055 ha šuma i šumskih površina. Od toga na državnoj šumi i šumskom zemljištu bilo je 213 požara s 12 744 ha opožarene površine, a na ostaloj površini bilo je 228 požara s 19 312 ha opožarene površine.

LOVSTVO

Povjeravanje prava lova "Hrvatskim šumama"

Vlada Republike Hrvatske, temeljem članka 15, stavka 2, Zakona o lovu (NN 10/94), svojom Odlukom od 20. prosinca 1994. (NN 94/94) povjerila je pravo lova u lovištima u vlasništvu države "Hrvatskim šumama" u 60 otvorenih i ograđenih lovišta i uzgajališta divljači. U odnosu na 1995. godinu broj je lovišta u 1998. godini izmijenjen; "Hrvatske šume" u 1998. ostvarile su pravo lova u 38 lovišta, i to u 29 otvorenih, jednom ograđenom lovištu i u 8 uzgajališta na ukupnoj lovnoj površini od 340 258 ha. Od te površine otvorena lovišta imaju 330 551 ha, ograđena 4 142 ha i uzgajališta 5 565 ha.

Lovnogospodarske osnove i programi za uzgajanje divljači

U 1998. godini u svim lovištima i uzgajalištima gospodarilo se u skladu s propisima lovngospodarskih osnova, odnosno s programima za uzgajanje divljači iz 1995. godine. Kako su sve lovngospodarske osnove izrađene u skladu s Pravilnikom o lovngospodarskim osnovama i godišnjim planovima gospodarenja lovištima, u prvoj su se polovici 1998. godine one uskladile s novim Pravilnikom o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovngospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači (NN 53/95).

Organiziranje lovstva u "Hrvatskim šumama"

U skladu s Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji u "Hrvatskim šumama" u Direkciji je ustrojena Služba za lovstvo s rukovoditeljem službe i stručnim suradnikom za lovstvo, a na razini uprava šuma 10 ih imaju odjele za lovstvo, a u ostalih 6 uprava šuma postoji radno mjesto stručnoga suradnika za lovstvo u sastavu odjela za uređivanje šuma. Čuvanje lovišta obavlja pomoćnik revirnika – čuvar šume i lovišta. Radi promidžbe lovstva sudjelovalo se na Sajmu lova i ribolova u Varaždinu te na sajmu Agro-zemlja u Osijeku.

Matični fondovi i odstrel glavnih vrsta divljači

Budući da je broj lovišta, a time i površine i broj divljači u 1998. godini prema prijašnjem razdoblju znatno izmijenjen (sada manje lovišta i površina), teško je napraviti neke usporedbe i fonda i odstrela divljači. Ipak pokazatelji iz 1998. godine govore da se broj glavnih vrsta divljači, pa onda i odstrel znatno povećava.

Tablica 1. Fond i odstrel glavnih vrsta divljači 1998. godine

Vrsta divljači	Plan	Otpad	Odstrel	Ukupno izlučenje	Odstrel/plan (%)
Obični jelen	325	125	110	235	72
Jelen lopatar	46	13	45	58	126
Obična srna	535	103	229	332	62
Muflon	68	-	36	36	53
Divlja svinja	2 327	509	1 253	1 762	76
Mrki medvjed	22	1	9	10	45

Tablica 2. Odstrel glavnih vrsta divljači 1992-1997. godine.

Vrsta divljači	1992.	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.
Obični jelen	292	176	124	139	99	93
Jelen lopatar	32	46	16	23	21	17
Obična srna	194	222	133	111	110	181
Muflon	-	-	-	-	8	3
Divlja svinja	630	741	822	836	812	837
Mrki medvjed	8	4	7	6	9	7

U 1998. godini revidirano je 35 lovngospodarskih osnova. Revidirane osnove propisale su drugi fond divljači pa time i odstrel. Prikazan je posebno odstrel i posebno zabilježeni otpad, odnosno ukupno izlučenje. Prikazani otpad vjerojatno je veći jer se i ne može pronaći sva nastradala divljač. Dva su glavna uzroka tako velikoga otpada divljači: predatori vuk i ris te krivolov. Dio je otpada nastao zbog uginuća i stradavanja na prometnicama. Divljač odstreljuju uglavnom domaći i strani lovci turisti. Očekuje se u idućem razdoblju porast zanimanja stranih lovaca turista za dolazak u naša lovišta, čime će se postizati i bolji novčani rezultati. Fazanerija "Peski" u Šumariji Đurđevac u 1998. godini proizvela je 45 000 fazanskih pilića, 5 200 divljih pataka i 2 500 poljskih jarebica. Od te je proizvedene pernate divljači za vlastite potrebe uzeto 11 800 fazana, 570 divljih pataka i 550 poljskih jarebica. Razliku do proizvedene količine fazanerija je prodala ostalim korisnicima divljači. Proizvodnja pernate divljači kretala se u okviru plana.

Gospodarski kapaciteti lovišta

I krupne i sitne divljači ima mnogo manje od normalnih gospodarskih kapaciteta utvrđenih bonitiranjem. Do kraja valjanosti LGO i PUD (lovna godina 2004/2005) treba broj krupne divljači povećati u odnosu na broj u 1996. kako slijedi:

- običnoga jelena za 2 126 grla
- jelena lopatara za 101 grlo
- obične srne za 1 424 grla
- divokoze za 14 grla
- muflona ima više za 17 grla
- mrkoga medvjeda ima više za 17 grla.

Broj divljih svinja treba održavati na razini kapaciteta lovišta od 3 500 grla.

Ostvarenje propisa LGO

Lovnogospodarske osnove i programi uzgoja divljači propisali su koje se mjere i radnje moraju u svakoj lovnoj godini obaviti da bi se divljači omogućio normalan razvoj i da bi divljač zadržala svoja staništa. Zbog nedostatka dovoljne količine hrane u prirodi tijekom cijele godine osnove su propisale za svaku vrstu divljači (glavne vrste) dodatnu prihranu i prehranu. U 1998. godini divljač je za prihranu dobila 2 823 tone razne hrane, a za prehranu je posijano raznih usjeva na 446 ha. Gubitak lovstva u lovnoj sezoni 1998. nastao je zbog neostvarivanja plana odstrela u lovnoj sezoni i zbog toga što je bila loša dobna, spolna i trofejna struktura divljači planirane za odstrel. U prvim godinama nakon rata većina je lovišta kojim gospodare "Hrvatske šume" bila djelomično ili potpuno uništena pa je potrebno uložiti više sredstava da se dođe do predratne razine. U lovnoj se sezoni 1998/1999. očekuju puno povoljniji rezultati lovstva i bitno smanjenje gubitaka.

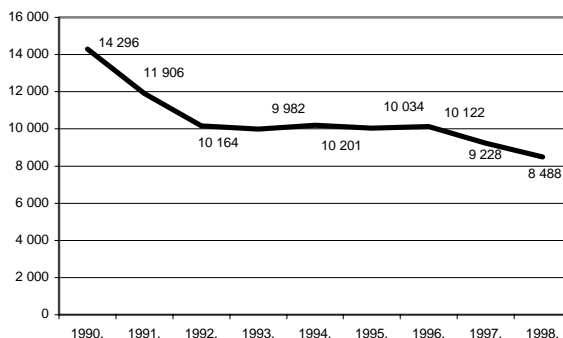
ZAPOSLENICI

Kretanje broja zaposlenih

Utemeljenjem "Hrvatske šume" su imale najveći broj zaposlenih. U prve četiri godine (1990. 1993. postojanja broj zaposlenih se znatno smanjio što je uzrokovano zbivanjima za vrijeme Domovinskog rata.

Nakon 1993. slijedeće tri godine se broj zaposlenih nije bitno mijenjao. Tijekom 1997. i početkom 1998. zbog izdvajanja radnih jedinica iz "Hrvatskih šuma" broj zaposlenih je znatnije smanjen. Smanjenje broja zaposlenih u 1998. je uzrokovano i provedbom Programa zbrinjavanja viška zaposlenika s umanjnim radnim sposobnostima jer je time postupkom RF MIORH-a preuzeo na skrb 228 zaposlenika "Hrvatskih šuma".

Kretanje broja zaposlenih u "Hrvatskim šumama"

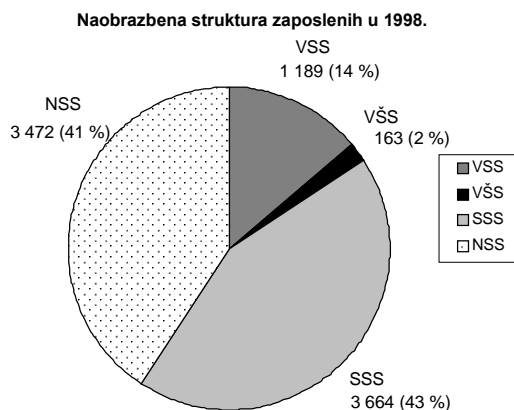
Tablica 1. Struktura zaposlenih 31. 12. 1998.

Kategorija zaposlenih	Ustrojna razina			"Hrvatske šume"	
	Radne jedinice	Šumarije	Stručne službe	n	%
I REŽIJSKI RADNICI	19	2 870	1 234	4 123	48,6
Stručno osoblje	15	2 310	600	2 925	34,5
Pomoćno osoblje	4	560	634	1 198	14,1
II NEPOSREDNI RADNICI	65	4 206	94	4 365	51,4
Proizvodni radnici	59	4 050	-	4 109	48,4
Pomoćni radnici	6	156	94	256	3,0
"Hrvatske šume" I+II	84	7 076	1 328	8 488	100

Udio režijskih radnika prema neposrednim radnicima u 1998. je povećan za 2,6 % i sada je odnos režijskih radnika prema neposrednim 48,6 : 51,4 %.

Povećano učešće režijskih radnika uvjetovano je smanjenjem broja zaposlenih među kojima ima najviše neposrednih radnika, a do čijeg je smanjenja došlo, kao što smo već istakli, preuzimanjem RF MIORH-a dijela zaposlenika s umanjnim radnim sposobnostima i zbog izdvajanja radnih jedinica jer je u radnim jedinicama broj neposrednih radnika znatno veći nego režijskih.

Naobrazbena struktura zaposlenih

Od VS sprema "Hrvatske šume" zapošljavaju 3 doktora znanosti i 47 magistra znanosti. Diplomiranih inženjera šumarstva ima 1 002 što je 11,8 % od svih zaposlenih, a šumarskih tehničara 1 759 (20,7 % od zaposlenih), šumarskih radnika sjekača ima 1 999 ili 23,6 % od zaposlenih. U odnosu na prošlu 1997. broj diplomiranih pravника je smanjen sa 40 na 34, a broj diplomiranih ekonomista se zadržao i sad ih ima 87.

Fluktuacija zaposlenika

Tijekom 1998. poduzeće je napustilo 680. zaposlenika (8 %). Razlozi prestanka radnog odnosa su:

▪ Sporazumni raskid radnog odnosa	286	42,1 %
▪ Poslovno uvjetovani otkaz	100	14,7 %
▪ Osobno uvjetovani otkaz	36	5,3 %
▪ Otkaz uvjetovan skrivljenim ponašanjem zaposlenog	32	4,7 %
▪ Odlazak u mirovinu	191	28,1 %
▪ Smrtni slučaj	35	5,1 %

Struktura radnog vremena

▪ Ukupni fond radnog vremena	18 304 852 sati	100 %
▪ Sati prisutnosti	14 008 773 sati	76,5 %
▪ Sati izostanka	4 296 079 sati	23,5 %

Bolovanja u strukturi radnog vremena iznose 9,6 %, od toga 5,1 % na teret poduzeća i 4,5 % na teret državnog fonda.

Ozljede na radu

Tijekom 1998. godine u poduzeću "Hrvatske šume" dogodile su se 546 ozljede na radu, a od toga 7 sa smrtnim posljedicama.

Zbog ozljeda na radu izgubljeno je 14 932 radnih dana.

Invalidni zaposlenici

Broj invalidnih radnika se u odnosu na prethodnu godinu smanjio za 155 radnika. "Hrvatske šume" zapošljavaju 602 invalidna radnika s rješenjem invalidske komisije i 110 invalida domovinskog rata i civilnih invalida rata. U strukturi zaposlenih to je 8,4 %. Do smanjenja broj invalidnih radnika tijekom 1998. došlo je zbog prelaska određenog broja invalida na skrb RF MIORH-a.

Izobrazba zaposlenika

Zbog nezaposlenosti diplomiranih inženjera šumarstva i šumarskih tehničara "Hrvatske šume" u 1998. nisu dodjeljivale stipendije ni učenicima ni studentima. Stručna osposobljavanja za šumske radnike sjekače i rukovatelje šumskim strojevima su se odvijala sukladno planu, a u izvedbi Šumarske škole Karlovac uz suradnju, angažman, stručnih zaposlenika uprava šuma za čije su se potrebe vršila osposobljavanja. Na obrazovanje uz rad upućeno je 31 zaposlenika i to najviše za stjecanje zvanja šumarskog tehničara (28 zaposlenika).

PLAĆE

Tijekom 1998. godine politika plaća bila je, kao i ranijih godina, određena ukupnom poslovnom politikom Poduzeća čiji su temeljni ciljevi bili ekonomska i financijske stabilnost Poduzeća uz obavljanje propisanih zadataka u gospodarenju šumama. Poslovna politika je, između ostalog, kao bitne zadatke utvrdila: povećanje poslovne učinkovitosti i proizvodnosti rada izmjenom organizacije, većom motivacijom zaposlenika vođenjem aktivne politike plaća te održanje socijalnog mira uz suradnju sa zaposleničkim vijećem i sindikatima. Provođenje te politike bilo je, međutim, ograničeno Odlukom o obveznim uputama za provedbu politike plaća u 1998. godini koju je donijela Vlada Republike Hrvatske (NN br. 142/97). Te mjere, čiji je zadatak bio ograničavanje rasta plaća u javnim poduzećima u vlasništvu Republike Hrvatske, nisu uvažavale rastuće i sve izraženije razlike u razlici prosječnih plaća pa su njima "Hrvatske šume" u vođenju svoje politike plaća i njihovu kretanju tijekom 1998. godine bile u nepovoljnijem položaju odnosu u na većinu drugih državnih poduzeća.

Plaće i ukupni troškovi osoblja, pod kojima se pored plaća podrazumijevaju doprinosi na plaće te naknade materijalnih troškova i prava zaposlenika vezanih uz radni odnos imaju visok i znatan udio u ukupnim troškovima Poduzeća. U ukupnim poslovnim rashodima razdoblja, umanjnim za rezerviranja za biološku reprodukciju šuma, posljednjih godina sudjeluju na razini Poduzeća i Grupe 53 % do 56 %. Prema konsolidiranim podacima Grupe ukupan iznos obračunatih bruto plaća s doprinosima na bruto plaće iznosio je 1997. godine 537,2 milijuna a 1998. godine 543,5 milijuna kuna što znači da je rast tih stavaka u Grupi iznosio samo 1,2 %.

U Poduzeću (matici) ukupni su troškovi zaposlenika smanjeni, što je vidljivo u narednom tekstu.

Tablica 1. Troškovi zaposlenika u "Hrvatskim šumama" (tisuća kuna)

Stavka	1997		1998		Indeks
	Iznos	%	Iznos	%	
1. Bruto plaće	428 296	69,0	395 339	69,2	92,3
2. Doprinosi na bruto plaće	94 171	15,2	85 753	15,0	91,1
Troškovi osoblja (1+2)	522 467	84,2	481 092	84,2	92,1
3. Ostali troškovi zaposlenika	98 000	15,8	90 565	15,8	92,4
Ukupno troškovi (1 do 3)	620 467	100,0	571 657	100,0	92,1

Smanjenje troškova zaposlenika u Poduzeću posljedica je manjeg broja zaposlenih, uglavnom radi prelaska zaposlenika u novoosnovana društva s ograničenom odgovornošću. Time je u 1998. godini prosječan broj zaposlenih smanjen za 8 %, a troškovi po zaposleniku povećan za 1 %.

Najveću stavku troškova zaposlenika čine bruto plaće. Podaci o isplaćenim plaćama Poduzeća ukazuju na smanjenje udjela doprinosa, a povećanje udjela neto plaća i poreza u bruto plaćama.

Tablica 2. Struktura isplaćenih bruto plaća (%)

Stavka	1997	1998
1. Doprinosi iz bruto plaća	20,1	18,3
2. Porezi i prirezi iz plaća	8,1	8,4
3. Isplaćene neto plaće	71,8	73,3
Bruto plaće (1 do 3)	100,0	100,0

U 1998. godini prosječne su mjesečne plaće po zaposlenom iznosile su 4 131 kuna u bruto, a 2 681 kunu u neto iznosu. U odnosu na prethodnu godinu rast prosječnih bruto plaća iznosi 7,2 % a neto plaća 9,2 %. To je sporije od rasta prosječnih plaća u hrvatskom gospodarstvu.

Bruto plaće zaposlenika obračunavale su se prema odredbama Kolektivnog ugovora, Pravilnika o plaćama i drugim općim aktima Poduzeća te ugovorima o radu sklopljenim u skladu sa zakonskim propisima, najvećim dijelom na neodređeno vrijeme. Visina obračunatih plaća u pojedinim je mjesecima zavisila o fondu radnog vremena i ostvarenim učincima zaposlenika.

Tablica 3. Prosječne mjesečne plaće u Poduzeću i gospodarstvu Republike Hrvatske

Mjesec	Prosječne mjesečne obračunate plaće u		Prosječne mjesečne isplaćene plaće u		Indeks (Gospodarstvo = 100)	
	Poduzeću		gospodarstvu Hrvatske		Bruto	Neto
	Bruto	Neto	Bruto	Neto		
Šijećanj	3 711	2 534	3 886	2 501	95,5	101,3
Veljača	3 717	2 555	3 839	2 475	96,8	103,2
Ožujak	3 865	2 632	3 973	2 548	97,3	103,3
Travanj	3 796	2 588	4 057	2 592	93,6	99,8
Svibanj	3 608	2 469	4 120	2 626	87,6	94,0
Lipanj	3 765	2 633	4 144	2 699	90,9	97,6
Srpanj	3 977	2 764	4 228	2 756	94,1	100,3
Kolovoz	3 646	2 553	4 164	2 720	87,6	93,9
Rujan	3 802	2 661	4 185	2 729	90,8	97,5
Listopad	5 023	3 449	4 303	2 793	116,7	123,5
Studeni	3 686	2 594	4 319	2 806	85,3	92,4
Prosinac	3 941	2 870	4 365	2 935	90,3	97,8
Ø 1998	3 878	2 692	4 131	2 681	93,9	100,4
1997	3 619	2 465	3 579	2 392	101,2	103,1
Indeks (1998/1997)	107,2	109,2	115,4	112,1		

Poduzeće je, a osobito pojedine uprave šuma imalo teškoća u održavanju rokova za isplatu plaća zbog otežane naplate dospjelih potraživanja od kupaca. Međutim, povremena kašnjenja u isplatama plaća nisu imala negativnih posljedica u odnosima poslodavca i zaposlenika.

Sukladno Kolektivnom ugovoru i drugim aktima te sporazumom sa sindikatima Poduzeće je obračunavalo i isplaćivalo naknade materijalnih troškova i obveze za materijalna prava zaposlenika. Navedene naknade i prava obračunavane su i isplaćivane u dopuštenim iznosima i u skladu s Pravilnikom o porezu na dohodak.

Tablica 4. Naknade materijalnih troškova i prava zaposlenika (tisuća kn)

Red. broj	Opis	1997.		1998.		indeks (5/3)
		Iznos	%	Iznos	%	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Naknade materijalnih troškova	89 353	91,2	79 010	87,2	88,4
2.	Materijalna prava	8 647	8,8	11 555	12,8	133,6
Ukupno		98 000	100,0	90 565	100,0	92,4

U 1998. godini ukupne naknade materijalnih troškova zaposlenicima su smanjene u odnosu na prethodnu godinu i to kao posljedica smanjenja broja zaposlenih u Poduzeću.

Tablica 5. Naknade materijalnih troškova zaposlenika (tisuća kn)

Red. broj	Opis	1997.		1998.		indeks (5/3)
		Iznos	%	Iznos	%	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Prijevoz na posao	13 742	15,4	13 207	16,7	96,1
2.	Dnevnice	1 920	2,1	1 781	2,3	92,8
3.	Terenski dodatak	71 756	80,3	63 251	80,0	88,1
4.	Odvojeni život	56	0,1	59	0,1	105,4
5.	Vlastiti auto	1 879	2,1	712	0,9	37,9
Ukupno		89 353	100,0	79 010	100,0	88,4

Za razliku od navedenih naknada materijalnih troškova obračunata materijalna prava zaposlenika prema prethodnoj su godini porasla za 34 %, osobito u stavkama otpremnina, pomoći i poklonima djeci zaposlenika.

Tablica 6. Obračunata materijalna prava zaposlenika (tisuća kn)

Red. broj	Opis	1997.		1998.		indeks (5/3)
		Iznos	%	Iznos	%	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Otpremnine	1 355	15,7	2 996	25,9	221,1
2.	Pomoći	2 489	28,8	2 834	24,5	113,9
3.	Učenici i studenti na radu	512	5,9	104	0,9	20,3
4.	Jubilarnе nagrade	1 821	21,1	1 719	14,9	94,4
5.	Pokloni djeci	2 470	28,5	3 902	33,8	158,0
Ukupno		8 647	100,0	11 555	100,0	133,6

OSIGURANJE IMOVINE I OSOBA

U poslovanju "Hrvatskih šuma" osiguranje imovine i osoba zauzima odgovarajuće mjesto, a na taj se način čuva imovina velike vrijednosti u državnom vlasništvu od određenih štetnih rizika, te povećava materijalna i socijalna sigurnost zaposlenika. Poslovi osiguranja imovine i osoba određeni su višegodišnjim ugovorima sklopljenim s Croatia osiguranjem d. d. Zagreb, a u 1998. godini ugovorene su sljedeće vrste i opseg osiguranja:

1. Obvezno osiguranje autoodgovornosti

Ovo je osiguranje motornih vozila u prometu za štete učinjene trećim osobama i kao vrsta osiguranja sudjeluje s najvišim iznosom premije. Ugovara se tijekom cijele godine prilikom registracije odnosno produžetka registracije vozila, a uplaćeno je oko 2,6 milijuna kuna. Za 26 štetnih događaja naplaćeno je od osiguratelja 486 045 kuna, a na kraju godine ostala je još 21 neriješena šteta. U okviru ovog osiguranja dopunsko se ugovara osiguranje vozača i putnika za slučaj nezgode.

2. Osiguranje objekata i opreme za slučaj požara i drugih opasnosti

Premija za ovo osiguranje iznosi oko 1,1 milijuna kuna, a dopunsko se osiguravaju štete od rizika izljeva vode iz vodovoda ili kanalizacije. Za četiri štete naplaćeno je 172 645 kuna. Također se ugovara osiguranje opreme za slučaj provalne krađe, te novca i vrijednosti za slučaj provale ili razbojstva.

3. Kolektivno osiguranje zaposlenika od posljedica nesretnog slučaja - nezgode

Ugovoreno je osiguranje svih zaposlenika za slučaj nezgode neovisno o mjestu i vremenu događaja (24 sata) uz visoke svote osiguranja i to za slučaj trajnih posljedica do 80 000 kuna, za slučaj smrti od nezgode 40 000 kuna, te za slučaj smrti od bolesti 20 000 kuna. Premija je iznosila 1,2 milijuna kuna, prijavljene su 323 nezgode, a za riješenih 183 slučaja isplaćeno je 1,23 milijuna kuna. Posebno se ugovara osiguranje sudionika lova za slučaj nezgode.

4. Obvezno zdravstveno osiguranje poslodavatelja

Zakonom o zdravstvenom osiguranju propisana je obveza poslodavatelja da snosi sve troškove za slučaj ozljede na radu ili profesionalnog oboljenja zaposlenika, a obveznim osiguranjem može te troškove vratiti od osiguratelja. Premija je iznosila 852 tisuća kuna, a za 31 % riješenih slučajeva vraćeno je 1,6 milijuna kuna.

FINANCIJSKO IZVJEŠĆE

Ustroj računovodstva

Računovodstveni sustav zadržao je kontinuitet te izradom temeljnih financijskih izvješća, izvješća za menadžment i ostale korisnike daje obavijesti o financijskom položaju, uspješnosti i promjeni financijskoga poslovanja Poduzeća.

Računovodstvene norme

Financijska izvješća sastavljena su sukladno odredbama Zakona o računovodstvu, a pri njihovu sastavljanju primijenjene su računovodstvena politika Poduzeća, Međunarodne računovodstvene norme, propisi Republike Hrvatske i akti Poduzeća.

Potrebne evidencije

Na osnovi vlastite Računovodstvene politike i plana računa računovodstvo je Poduzeću osiguralo potrebnu evidenciju, sastavilo godišnja temeljna financijska izvješća (bilance, račun dobiti i gubitka, izvješće o promjenama u financijskom položaju i bilješke uz financijsko izvješće) i ostala interna i eksterna izvješća te pružilo pouzdan pregled imovine, obveza i kapitala za Poduzeće. Poslovanje se obavljalo i uz kontroliranu osobnu potrošnju.

Tablica I. Bilanca na dan 31.12. 1998. (tisuća kn)

	1997	1998
AKTIVA		
1. POTRAŽIVANJA ZA UPISANI, A NEUPLAĆENI KAPITAL	0	0
2. DUGOTRAJNA IMOVINA (stalna sredstva)	22 126 121	22 176 334
2.1. Nematerijalna imovina	1 633	2 357
2.1.1. Osnivački izdaci	62	55
2.1.2. Izdaci za istraživanje i razvoj	0	0
2.1.3. Patenti, licencije, koncesije, zaštitni znaci i ostala slična prava	850	1 581
2.1.4. Goodwill	0	0
2.1.5. Predujmovi za nematerijalna sredstva	721	721
2.2. Materijalna imovina	21 932 368	21 942 065
2.2.1. Zemljište i šume	21 006 100	21 129 817
2.2.2. Građevinski objekti	763 922	664 663
2.2.3. Postrojenja i oprema (strojevi)	29 158	21 388
2.2.4. Alati, pogonski i uredski inventar, namještaj i transportni uređaji	48 083	39 260
2.2.5. Predujmovi za materijalna sredstva	879	963
2.2.6. Materijalna sredstva u pripremi	37 133	37 666
2.2.7. Stambene zgrade i stanovi	30 112	29 721
2.2.8. Ostala materijalna imovina	16 981	18 587
2.3. Financijska imovina	191 304	229 487
2.3.1. Udjeli (dionice) u povezanim poduzećima	100 265	139 336
2.3.2. Zajmovi povezanim poduzećima	1 030	23
2.3.3. Sudjelujući interesi (participacije)	5	5
2.3.4. Ulaganja u vrijednosne papire	39 447	38 957
2.3.5. Dani krediti, depoziti i kaucije	47 027	47 637
2.3.6. Obvezna dugoročna ulaganja	18	18
2.3.7. Otkup vlastitih dionica	0	0
2.3.8. Ostala dugoročna ulaganja	3 512	3 511
2.4. Potraživanja	816	2 425
2.4.1. Potraživanja od povezanih poduzeća	0	0
2.4.2. Potraživanja po osnovi prodaje na kredit	0	1 617
2.4.3. Ostala potraživanja	816	808
3. KRATKOTRAJNA IMOVINA (obrtna sredstva)	580 257	652 614
3.1. Zalihe	122 841	129 683
3.1.1. Sirovine i materijali	40 705	26 871
3.1.2. Proizvodnja u tijeku (nedovršena proizvodnja i poluproizvodi)	32 479	23 096
3.1.3. Trgovačka roba	15	35
3.1.4. Gotovi proizvodi	48 111	78 159
3.1.5. Predujmovi	1 531	1 522
3.2. Potraživanja	405 537	469 352
3.2.1. Potraživanja od povezanih poduzeća	6 084	6 182
3.2.2. Potraživanja od kupaca	195 044	201 009
3.2.3. Potraživanja za više plaćene svote po osnovi dobiti	784	784
3.2.4. Potraživanja od zaposlenih	647	795
3.2.5. Potraživanja od države i drugih institucija	3 978	15 504
3.2.6. Ostala potraživanja	199 000	245 078
3.3. Financijska imovina	45 908	38 408
3.3.1. Udjeli (dionice) u povezanim poduzećima	0	18
3.3.2. Zajmovi povezanim poduzećima	1 810	2 250
3.3.3. Vrijednosni papiri	2 874	2 668
3.3.4. Dani krediti, depoziti i kaucije	10 474	92
3.3.5. Otkup vlastitih dionica	0	0
3.3.6. Ostala kratkoročna ulaganja	30 750	33 380
3.4. Novac u banci i blagajni	5 971	15 171
4. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	689	579
5. Gubitak iznad visine kapitala	0	0
6. UKUPNA AKTIVA	22 707 067	22 829 527
7. IZVANBILANČNI ZAPISI	5 086	4 978

PASIVA		1997	1998
1.	Kapital i rezerve	22 145 594	22 123 631
1.1.	Upisani kapital	9 545 620	9 671 142
1.2.	Premije na emitirane dionice	0	0
1.3.	Revalorizacijska rezerva	12 576 649	12 677 871
1.4.	Rezerve	137	137
1.5.1.	Zadržana dobit	1 615	13 188
1.5.2.	Preneseni gubitak	0	0
1.6.1.	Dobit tekuće godine	21 573	0
1.6.2.	Gubitak tekuće godine	0	238 707
2.	Dugoročna rezerviranja za rizike i troškove	200 228	235 848
3.	Dugoročne obveze	6 010	6 568
3.1.	Obveze prema povezanim poduzećima	1 314	136
3.2.	Obveze po osnovi zajmova	2	2
3.3.	Obveze prema kreditnim institucijama	1 970	3 729
3.4.	Obveze za predujmove	2	2
3.5.	Obveze prema dobavljačima (vjerovnicima)	256	256
3.6.	Obveze po vrijednosnim papirima	2 466	2 443
3.7.	Ostale dugoročne obveze uključivši porez i socijalno osiguranje	0	0
4.	Kratkoročne obveze	351 533	459 529
4.1.	Obveze prema povezanim poduzećima	14 102	16 916
4.2.	Obveze po osnovi zajmova	0	142
4.3.	Obveze prema kreditnim institucijama	0	10 000
4.4.	Obveze za predujmove, depozite i jamstva	8 715	10 492
4.5.	Obveze prema dobavljačima	118 674	113 461
4.6.	Obveze prema mjenicima i čekovima	0	9
4.7.	Obveze prema zaposlenima	50 508	42 305
4.8.	Obveze za poreze, doprinose i druge pristojbe	34 240	60 914
4.9.	Obveze s osnova udjela u rezultatu	0	0
4.10.	Ostale kratkoročne obveze	125 294	205 290
5.	Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	3 702	3 951
6.	UKUPNO PASIVA	22 707 067	22 829 527
7.	IZVANBILANČNI ZAPISI	5 086	4 978

Bilješke uz bilancu na dan 31. 12. 1998.

Struktura aktive

Ukupna imovina poduzeća u tekućem razdoblju u 1998. godini u odnosu na prethodno razdoblje 1997. godine povećana je za 1 %. Dugotrajna imovina poduzeća povećana je uglavnom s temelja investicijskih ulaganja i obavljenih radova po situacijama u PBRŠ i OKFŠ. Vrijednost pojedinih pozicija materijalne imovine iskazana je po trošku nabave.

"Hrvatske šume" u provođenju restrukturiranja poduzeća osnovale su 17 d. o. o. Društva s ograničenom odgovornošću počela su s poslovanjem u 1997. godini:

- od 1. 7. 1997. 3 društva s temeljnim kapitalom 6 770 800 kn
- od 1. 10. 997. 8 društava s temeljnim kapitalom 93 832 500 kn.

Od 1. 1. 1998. godine počelo je s poslovanjem još 5 d. o. o. s temeljnim kapitalom 59 293 000 kn.

Od 1. 10. 1998. godine počeo je s poslovanjem 1 d. o. o. s temeljnim kapitalom 5 872 000 kn.

Ukupan temeljni kapital unešen u d. o. o. iznosi 165 768 300 kn. Po rješenju Trgovačkog suda od 25. lipnja 1998. god. upisan je u sudski registar "Lovački dom" Delnice, d. o. o. s temeljnim kapitalom 2 665 400 kn što će utjecati na stanje u bilanci poslije 1. 1. 1999. godine.

Struktura aktive bez šuma i zemljišta

Ukoliko se u aktivni promatra vertikalno struktura imovine bez šuma i zemljišta udio kratkotrajne imovine je 38,4 %, a u odnosu na prethodno razdoblje 1997. godinu povećana je za 12 %. U strukturi aktive Poduzeća, bez šuma i zemljišta, osnivanjem 17 d. o. o. i prijenosom temeljnog kapitala došlo je do bitne promjene oblika imovine iz materijalne u financijsku imovinu - udjeli u povezanim poduzećima.

Udjeli u povezanim poduzećima s osnove osnivanja 17 d. o. o. i prijenosa temeljnog kapitala sa 31. 12. 1998. iznose 167 972 tis. kn. Udjeli u povezanim poduzećima smanjeni su za rezultate d. o. o. 1997. i 1998. godine u iznosu od 23 517 tis. kn, jer smo se u Računovodstvenim politikama odlučili da ulaganja u podružnice vodimo po metodi udjela.

Udio zemljišta i šuma u strukturi materijalne imovine je 96,3 %.

Tablica 2. Otpisanost dugotrajne materijalne imovine

RB	OPIS	NABAVNA	AKUMULIRANA	NETO KNJIG.	STUPANJ
		VRIJEDNOST	AMORTIZACIJA	VRIJEDNOST	OTPISANOSTI
		000 kn	000 kn	000 kn	%
1	2	3	4	5	6
1.	Građevinski objekti	1 865 407	1 200 744	664 663	64,4
2.	Postrojenja i oprema	86 746	65 359	21 387	75,3
3.	Alati, pogonski i uredski inventar, namještaj i transportna sredstva	193 462	154 202	39 260	79,7
4.	Materijalna sredstva u pripremi	39 630	9 908	29 722	25,0
5.	Stambene zgrade i stanovi	37 666		37 666	0,00
6.	Ostala materijalna imovina	27 118	7 568	19 550	27,9
7.	UKUPNO	2 250 029	1 437 781	812 248	63,9

Materijalna imovina poduzeća otpisana je 63,9 % ne uključujući vrijednost šuma i zemljišta koje se ne otpisuju. Postrojenja i oprema otpisana su sa 75,3 %.

Kratkotrajna imovina - zalihe

Ukupne zalihe u odnosu na 1997. godinu porasle su za 6 %. Najveći porast bilježe zalihe trgovačke robe. Obračun troškova zaliha obavlja se prema ulaznim računima dobavljača uvećanim za zavisne troškove nabave, odnosno za sve troškove dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju, a utrošak zaliha vodi se po prosječnim cijenama. Zalihe sirovina i materijala smanjene su u odnosu na prethodno razdoblje za 34 %. Na smanjenje je utjecao i prijenos temeljnog kapitala za 17 osnovanih d. o. o. i promjene fiskalne politike uvođenjem PDV u 1998. godini. Zalihe nedovršene proizvodnje i gotove proizvodnje šumskih sortimenata vrednovane su po neto prodajnoj vrijednosti u skladu s Računovodstvenom politikom i MRS-om 2. Zalihe nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda povećane su u odnosu na prethodno razdoblje 1997. godine za 26 %.

Kratkotrajna potraživanja

Ukupna kratkotrajna potraživanja povećala su se za 16 % u odnosu na 1997. godinu. Potraživanja od povezanih poduzeća povećala su se za 2 % u odnosu na 1997. godinu. Potraživanja od kupaca veća su za 3 % u odnosu na prethodno razdoblje u 1997. godini. Prema izmjenjenom Pravilniku o financijskom poslovanju i provedenoj inventuri iznos potraživanja u vrijednosti 45 472 tis. kn proknjižen je na teret rashoda, a u korist vrijednosnog usklađivanja. Ostala potraživanja povećana su s osnove obračuna odštete - naknade za sastojinu i za šumska zemljišta zbog izgradnje objekata kroz šumu od strane: "Hrvatske vodoprivrede", "Hrvatskih cesta", HPT-a, HEP-a i dr. Potraživanja od države i drugih institucija povećala su se najvećim dijelom za pretporez u primljenim računima po konačnom obračunu poreza na dodanu vrijednost. Pasiva Poduzeća

Ukupni izvori sredstava povećani su za 1 %. Povećanje dugoročnih rezerviranja je s osnove rezerviranja za OKFŠ i obračunate odštete - naknade za sastojinu i naknade za zemljišta od korisnika šumskih površina na kojima izgrađuju objekte HPT, "Hrvatske ceste", "Hrvatska vodoprivreda", "Hrvatska elektroprivreda" i dr. Pozitivna razlika između sadašnje vrijednosti imovine u knjigovodstvu i procijenjene vrijednosti imovine koja je prenešena na novoosnovana društva s ograničenom odgovornošću povećala je pričuve Poduzeća za 101 293 tis. kn. Kratkoročne obveze u izvorima sredstava povećane su za 31 % u odnosu na 1997. godinu što je najvećim dijelom posljedica knjiženja poslovnih promjena po nalazu komercijalne revizije. Kapital i rezerve smanjeni su zbog gubitka ostvarenog iz poslovanja u 1998. godini. Obveze prema povezanim poduzećima povećane su zbog nastalih poslovnih transakcija sa 17 društava s ograničenom odgovornošću u 1998. godini, a koji nisu poslovali u prethodnom razdoblju 1997. godini. Drugi razlog povećanja obveza prema povezanim poduzećima je i slabo ispunjenje obveza prema d. o. o.

Porez na dodanu vrijednost

Od 1. 1. 1998. godine promjenjena je fiskalna politika države uvođenjem poreza na dodanu vrijednost s jedinstvenom stopom 22 %.

Tablica 3. Porez na dodanu vrijednost 1. 1. - 31.12. 1998.

RB	OPIS	1. 1. - 31. 12. UDIO (%)	
1	2	3	4
1.	Obračunati porez na dodanu vrijednost u obavljenim isporukama dobara i usluga	211 916	100,0
2.	Obračunati pretporez u primljenim isporukama dobara i usluga	71 780	33,9
3.	Razlika (1 - 2)	140 136	66,1

U obračunskom razdoblju 1. 1. - 31. 12. 1998. obračunat je porez na dodanu vrijednost u iznosu od 211 916 tis. kn, a razlika po odbitku pretporeza, koji iznosi 71 780 tis. kn, na teret "Hrvatskih šuma" iznosi 140 136 tis. kn i uplaćena je u Proračun RH. Pretporez sudjeluje u obračunatom porezu 33,9 %.

Račun dobiti i gubitka

Tablica 4. Račun dobiti i gubitka od 1. 1. do 31. 12. 1998. (tisuća kn)

	1997.	1998.
1. POSLOVNI PRIHODI	1 360 369	1 257 648
1.1. Od prodaje u zemlji	897 294	851 199
1.2. Od prodaje u inozemstvu	89 249	83 747
1.3. Od kompenzacija, subvencija i dotacija	40	5 167
1.4. Od vlastitih proizvoda, roba i usluga	301 854	300 524
1.5. Ostali prihodi osnovne djelatnosti	71 932	17 011
2. POSLOVNI RASHODI	1 359 053	1 319 132
2.1.1. Povećanje vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda		20 982
2.1.2. Smanjenje vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda	2 472	
2.2. RASHODI RAZDOBLJA	1 356 581	1 340 114
2.2.1. Materijalni troškovi	371 458	326 679
2.2.1.1. Sirovine i materijal	156 554	88 530
2.2.1.2. Troškovi prodane robe	3 829	475
2.2.1.3. Ostali vanjski troškovi (troškovi usluga)	211 075	237 674
2.2.2. Troškovi osoblja	522 467	481 092
2.2.2.1. Nadnice i plaće	291 885	273 747
2.2.2.2. Porez, socijalno i mirovinsko osiguranje	230 582	207 345
2.2.3. Amortizacija i vrijednosno usklađivanje dugotrajne imovine	51 839	76 370
2.2.4. Vrijednosno usklađivanje kratkotrajne imovine	4 846	45 472
2.2.5. Rezerviranje troškova i rizika		
2.2.6. Ostali troškovi poslovanja	405 971	410 501
3. FINANCIJSKI PRIHODI	18 864	25 842
3.1. Od sudjelujućih interesa s povezanim poduzećima		2 203
3.2. Od sudjelujućih interesa s nepovezanim poduzećima	1 832	682
3.3. Od ostalih ulaganja i zajmova iz stalne imovine s pov. pod.		476
3.4. Od ostalih ulaganja i zajmova iz stalne imovine s nepov. od	14 948	20 481
3.5. Od ostalih interesa i slični prihodi s povezanim poduzećima		483
3.6. Od ostalih interesa i slični prihodi s nepovezanim poduzećima	2 084	1 517
4. FINANCIJSKI RASHODI	10 470	40 853
4.1. Kamate, tečajne razlike od povezanih poduzeća	229	25 720
4.2. Kamate, tečajne razlike od nepovezanih poduzeća	10 241	15 133
5. UKUPNI PRIHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA	1 379 233	1 283 490
6. UKUPNI RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA	1 369 523	1 359 985
7. Izvanredni prihodi	36 171	18 426
8. Izvanredni rashodi	24 308	180 638
9. UKUPNI PRIHODI	1 415 404	1 301 916
10. UKUPNI RASHODI	1 393 831	1 540 623
11.1. DOBIT prije oporezivanja	21 573	
11.2. GUBITAK prije oporezivanja		238 707
12. POREZ na dobitak		
13. Ostali porezi		
14.1. DOBIT nakon oporezivanja	21 573	
14.2. GUBITAK nakon oporezivanja		238 707
15.1. DOBIT FINANCIJSKE GODINE	21 573	
15.2. GUBITAK FINANCIJSKE GODINE		238 707

BILJEŠKE UZ RAČUN DOBITI I GUBITKA (od 1. 1. do 31. 12. 1998.)

Financijska izvješća sastavljena su sukladno odredbama Zakona o računovodstvu, a pri njihovu sastavljanju primjenjeni su zakonski propisi, Međunarodni računovodstveni standardi i računovodstvene politike Poduzeća.

Prihodi

Poslovni prihodi iznose 1 257 648 tis. kn što je 96,6 % od ukupnih prihoda. Prihodi od financiranja bilježe rast što je posljedica knjiženja dobiti d. o. o. (ulaganja u podružnice vodimo po metodi udjela) od 2 202 tis. kn, te značajnijeg obračuna zateznih kamata. Ukupni prihodi poduzeća u tekućem razdoblju ostvareni su 92 % u odnosu na isto razdoblje 1997. godine.

Poslovni prihodi

Ostvareni prihodi od prodaje u zemlji i inozemstvu manji su od ostvarenih u 1997. godini. Prihodi na temelju uporabe vlastitih proizvoda, robe i usluga za vlastite potrebe u tekućem razdoblju na istoj su razini kao u 1997. godini. To su uglavnom prihodi po situacijama za izvedene radove JBRŠ, PBRŠ i OKFŠ i iznose u 1998. godini 292 324 tis. kn. Veliki rast bilježe prihodi od kompenzacija, subvencija i dotacija što je s osnova zaključenja ugovora o sufinanciranju provedbe radova biološke reprodukcije šuma između Vlade RH i poduzeća "Hrvatske šume", Uprava šuma Split. Ovim ugovorom se obvezuju Uprava šuma Split na zapošljavanje oko 2000 zaposlenika na određeno vrijeme (6 mjeseci) na poslovima biološke reprodukcije šuma, a Vlada RH na isplatu 50 % iznosa isplaćenih plaća i drugih troškova tim zaposlenicima. Ovim ugovorom "Hrvatske šume" dale su svoj doprinos provedbi Nacionalnog programa zapošljavanja. U prihodima i rashodima Računa dobiti i gubitka u 1998. godini uključeni su i svi poslovni događaji nastali po osnovu financiranja Znanstveno istraživačkog rada. Prema planu sredstava iz naknada za korištenje opće korisnih funkcija šuma (čl. 70. Zakona o šumama), utrošeno je 7 997 tis. kn za znanstveno istraživački rad, uglavnom za projekte: Šumarski fakultet Zagreb, Šumarski institut Jastrebarsko, *Šumarski list*, Institut za poljoprivredu i turizam.

Fakturirani prihodi ne naplaćuju se u ugovorenim rokovima što otežava održavanje solventnosti Poduzeća. Promatrano dugoročno na tekuću likvidnost poduzeća negativno su se odrazile Odluke Vlade RH o reprogramiranju dospjelih nenaplaćenih potraživanja i prijenosu dionica drvne industrije.

Rashodi

Ukupni rashodi poduzeća u tekućem razdoblju veći su za 11 % od ukupnih rashoda za isto razdoblje 1997. godine, a u korelaciji s ukupnim prihodima rasli su brže. Veliki rast bilježe financijski i izvanredni rashodi. Na rast financijskih rashoda najvećim dijelom je utjecalo knjiženje gubitaka d. o. o. iznosu od 25 720 tis. kn. Tako veliki rast izvanrednih rashoda je posljedica knjiženja poslovnih promjena po nalazu komercijalne revizije što je opteretilo rashode sa 164 740 tis. kn.

U 1997. godini po Zakonu o porezu na promet proizvoda i usluga iznosi poreza po ulaznim računima povećavali su rashode Poduzeća. Promjenom fiskalne politike u 1998. godini po Zakonu o PDV-u porez po ulaznim računima nije u rashodima Poduzeća.

Rashodi razdoblja

Ukupni rashodi tekućeg razdoblja manji su 1 % od ukupnih rashoda za isto razdoblje u 1997. godini. Troškovi osoblja manji su u masi za 8 % u 1998. godini. Amortizacija je obračunana po linearnoj metodi na pojedinačno sredstvo po stopama objavljenim u N. . 91/94 i N. . 8/95. Osim za ceste i zgrade. Na povećanje amortizacije utjecala je izmjena stopa za ceste i zgrade u odnosu na 1997. godinu (1997. - ceste 0,5 %, zgrade 1 %; 1998. - ceste 4 %, zgrade 2 %). Na veliki rast vrijednosnog usklađivanja kratkotrajne imovine u odnosu na 1997. godinu utjecao je izmjenjeni Pravilnik o financijskom poslovanju.

Zalihe gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje vrednovane su u skladu s Računovodstvenom politikom i MRS-om 2 po neto vrijednostima. Zalihe gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje su količinski i vrijednosno povećane u odnosu na prethodno razdoblje i na stanje 1. 1. 1998. godine, tako da su za povećanje od 17 857 tis. kn smanjile poslovne rashode razdoblja. Ostali troškovi poslovanja

Sredstva za financiranje po situacijama za obavljene radove JBRŠ i PBRŠ po Zakonu o šumama ukalkulirana su u troškove po Planu za 1998. godinu po stopama:

- u jednodobnim šumama 20 % za JBRŠ,
- u raznodobnim šumama 15 % za JBRŠ,
- u šumama na području krša 15 % za JBRŠ,
- za PBRŠ 3 %

sve od fakturiranih prihoda od prodaje drveta. Obračunata sredstva za JBRŠ i PBRŠ na vrijednost prodanog drveta bilježe povećanje za 1 %, a šumski doprinos za 2 %. Obračunata sredstva za JBRŠ iznose 167 977 tis. kn, a situacije 164 337 tis. kn. Obračunata sredstva za PBRŠ iznose 27 051 tis. kn, a situirano je 21 820 tis. kn. Ukupno situirano radova po situacijama iz OKFŠ je 106 167 tis. kn. Veliko povećanje od 26 % u odnosu na 1997. godinu bilježi vodna slivna naknada. Ostali troškovi poslovanja porasli su najvećim dijelom zbog značajnijih iznosa na ime otpremnina radnicima zbog ekonomskog ili tehnološkog viška, prigodnih poklona zaposlenicima i dr.

Ostali vanjski troškovi (troškovi usluga)

Troškovi usluga prijevoza cestom, željeznicom, utovara u tekućem razdoblju veći su za 28 % u odnosu na isto razdoblje u 1997. godini, a ukupni troškovi usluga povećani su za 13 %. Do povećanja troškova došlo je zbog poslovnih odnosa sa novoosnovanim d. o. o.

Dobit - gubitak

U ovom obračunskom razdoblju "Hrvatske šume" ostvarile su gubitak od 238 707 tis. kn. Gubitak je ostvaren iz redovnog poslovanja 76 496 tis. kn, a iz izvanrednih aktivnosti 162 211 tis. kn. Po Zakonu o porezu na dobit nema obveze uplate poreza na dobit.

Tablica 5. Osnovni pokazatelji poslovanja od 1. 1. do 31. 12. 1998. (tisuća kn)

RB	NAZIV	sa zemljištem i šumama		bez zemljišta i šuma	
		Pokazatelj ili iznos		Pokazatelj ili iznos	
		1997.	1998.	1997.	1998.
POKAZATELJ UČINKA					
1. 1.	Ukupan prihod iz redovnog poslovanja	1 379 233	1 283 490	1 379 233	1 283 490
1. 2.	Broj radnika	9 702	8 896	9 702	8 896
1.	Proizvodnost rada	142	144	142	144
POKAZATELJ AKTIVNOSTI PODUZEĆA					
2. 1.	Ukupan prihod iz redovnog poslovanja	1 379 233	1 283 490	1 379 233	1 283 490
2. 2.	Ukupna aktiva	22 707 067	22 829 527	1 700 967	1 699 710
2.	Koeficijent obrta ukupne imovine	0,06	0,06	0,81	0,76
POKAZATELJ ZADUŽENOSTI					
3. 1.	Ukupne obveze	361 245	470 048	361 245	470 048
3. 2.	Ukupna aktiva	22 707 067	22 829 527	1 700 967	1 699 710
3.	Stupanj zaduženosti	1,59%	2,06%	21,24%	27,65%
POKAZATELJI LIKVIDNOSTI					
4. 1.	Tekuća imovina	580 257	652 614	580 257	652 614
4. 2.	Kratkoročne obveze	351 533	459 529	351 533	459 529
4.	Tekući odnos likvidnosti	1,65	1,42	1,65	1,42
5. 1.	Tekuća imovina	580 257	652 614	580 257	652 614
5. 2.	Zalihe	122 841	129 683	122 841	129 683
5. 3.	Kratkoročne obveze	351 533	459 529	351 533	459 529
5.	Trenutni (brzi) odnos likvidnosti	1,3	1,14	1,3	1,14
POKAZATELJI PROFITABILNOSTI (RENTABILNOSTI)					
6. 1.	Neto dobitak	21 573	0	21 573	0
6. 2.	Vlasnička glavnica	22 145 594	22 123 631	1 139 494	993 814
6.	Profitabilnost vlastitog kapitala	0,10%	0,00%	1,89%	0,00%
7. 1.	Neto dobitak	21 573	0	21 573	0
7. 2.	Prosječna vlasnička glavnica	22 083 110	22 134 613	1 205 743	1 066 654
7.	Porast vlasničke glavnice	0,10%	0,00%	1,79%	0,00%
8. 1.	Neto dobitak	21 573	0	21 573	0
8. 2.	Prosječna ukupna imovina (aktiva)	22 564 643	22 768 297	1 687 276	1 700 339
8.	Moć zarađivanja	0,10%	0,00%	1,28%	0,00%
9. 1.	Bruto dobitak	21 573	0	21 573	0
9. 2.	Ukupan prihod iz redovnog poslovanja	1 379 233	1 283 490	1 415 404	1 283 490
9.	Koeficijent uspjeha	0,02	0	0,02	0

Novčani tijek

Tablica 6. Novčani tijek (mil. kn)

	1997.	1998.
A. Novčani tijek od poslovnih aktivnosti		
1. Primici		
1.1. Prodaja proizvoda i usluga	981	1 104
1.2. Naplata kamata	5	4
1.3. Primici za OKFS (čl. 70 ZOŠ-a)	123	140
1.4. Ostali primici	35	63
Ukupno primici	1 144	1 311
2. Izdaci		
2.1. Isplate dobavljačima	406	384
2.2. Izdaci povezanim poduzećima	-	85
2.3. Bruto plaće	439	402
2.4. Doprinosi na plaće	92	85
2.5. Naknade materijalnih troškova zaposlenika	94	109
2.6. Porez na dodanu vrijednost (porez na promet)	31	146
2.7. Ostali izdaci	85	86
Ukupno izdaci	1 147	1 297
Neto novčani tijek od poslovnih aktivnosti	(3)	14
B. Novčani tijek od investicijskih aktivnosti		
3. Primici		
3.1. Prodaja dugotrajne imovine	2	6
3.2. Oduzeta prava nad šumom (čl. 58 ZOŠ-a)	4	9
Ukupno primici	6	15
4. Izdaci		
Nabava dugotrajne imovine	22	35
Neto novčani tijek od investicijskih aktivnosti	(16)	(20)
C. Neto novčani tijek od financijskih aktivnosti		
5. Primici		
5.1. Primljeni kratkoročni krediti	20	57
5.2. Povrat danih kratkoročnih kredita	57	26
Ukupno primici	77	83
6. Izdaci		
6.1. Povrat primljenih kratkoročnih kredita	20	47
6.2. Plasmani sredstava – kratkoročni	63	20
Ukupno izdaci	83	67
Neto novčani tijek od financijskih aktivnosti	(6)	15
Neto povećanje (smanjenje) novca	(25)	9
Novac na početku razdoblja	30	5
Novac na kraju razdoblja	5	14

Izvješće o novčanom tijeku rađeno je direktnom metodom u skladu s MRS 7 i prikazuje primitke i izdatke novca i novčanih ekvivalenata razvrstanih na poslovne, investicijske i financijske aktivnosti te promjene na imovini.

Najveći iznos primitaka i izdataka ostvaruje se u skladu s prirodom poslovanja Poduzeća u poslovnim aktivnostima. Kao što je vidljivo iz izvješća u 1998. godini ostvaren je porast neto novca u odnosu na prošlu godinu u iznosu od 167 mil. kuna ili 15 %, uglavnom kao posljedica porasta prodaje kupcima i bolje naplate naknade za OKFS.

Kod poslovnih izdataka za bruto plaće, doprinose na plaće i materijalne troškove zaposlenika ostvaren je pad u iznosu od 29 mil. kuna ili 5 % što je posljedica prelaska dijela zaposlenika u novoutemeljene d. o. o. -e.

Pored već duže vrijeme prisutnih teškoća s naplatom potraživanja od kupaca udar na likvidnost svakako je izazvalo uvođenje poreza na dodanu vrijednost koji se naplaćuje temeljem izdanih računa.

Konačno, može se zaključiti da je Poduzeće ostvarilo pozitivan novčani tijek od poslovnih aktivnosti u iznosu od 14 mil. kn dok je prethodne godine ostvaren negativan novčani tijek u iznosu od 3 mil. kn.

Primitke za ulagateljske djelatnosti (investicije) čine primici od prodane imovine i primici od naknada po čl. 58. ZOŠ-a. Izdatke čine plaćanja za nabavu dugotrajne materijalne imovine (osnovnih sredstava) i ulaganja u biološku reprodukciju šuma prema čl. 58. ZOŠ-a. Treba naglasiti da su u ovom izvješću (zbog primjene izravne metode) vidljivi samo izdaci vanjskim dobavljačima dugotrajne imovine. Ostala ulaganja u dugotrajnu imovinu (npr. izgradnja cesta u vlastitoj izvedbi te radovi na biološkoj reprodukciji šuma) sadržana su u poslovnim aktivnostima kao izdaci dobavljačima, zaposlenicima i dr. Neto je financijski učinak ulagateljskih djelatnosti, kao i svih ranijih godina negativan jer se ulagateljske djelatnosti u pravilu trebaju financirati iz pozitivnoga neto učinka drugih aktivnosti i (ili) smanjenja novca i novčanih ekvivalenata u odnosu na stanje na početku godine te dugoročnim kreditima.

Tijekom 1998. godine Poduzeće je posuđivalo sredstva i koristilo tuđa novčana sredstva. Na dan 31. 12. 1998. Poduzeće koristi kratkoročni kredit u iznosu od 10 mil. kn dok su potraživanja po danim kreditima naplaćena tijekom godine.

Ukupni novčani tijek pokazuje povećanje novca na datum bilance u odnose na početno stanje od 9 mil. kuna. Ovo povećanje likvidnosti rezultat je korištenja kratkoročnog kredita koji je povučen zbog produženih rokova plaćanja krajem godine drvnoj i papirnoj industriji. Može se očekivati da će u idućoj godini promjena rokova plaćanja proizvesti nedostatak sredstava od približno 35 mil. kuna.

Pregled financijskog rezultata društava s ograničenom odgovornošću

“Hrvatske šume”, p. o. Zagreb u provođenju restrukturiranja Poduzeća osnovala su 17 društava s ograničenom odgovornošću. Udio “Hrvatskih šuma”, p. o. Zagreb u novoosnovanim d. o. o. iznosi 100 % temeljnog kapitala. Sav temeljni kapital unesen je kao stvari. Materijalna imovina prenesena je na d. o. o. po procijenjenoj vrijednosti.

Društva s ograničenom odgovornošću počela su s poslovanjem:

- u 1997. 11 društava s temeljnim kapitalom 108,4 mil. kn
- od 1. 1. 1998. god. pet društava s temeljnim kapitalom 59,3 mil. kn
- od 1. 10. 1998. god. jedno društvo s temeljnim kapitalom 5,9 mil. kn

što ukupno iznosi 165,8 mil. kn temeljnog kapitala.

Od ukupno 17 društava s ograničenom odgovornošću koja su samostalno poslovala u 1998. 13 su poslovala s ukupnim gubitkom od 24 926 757 kuna, a 4 s ukupnim dobitkom od 316 375 kuna. Dobit prije oporezivanja iznosi 438 318 kn, a porez na dobit je 121 943 kn.

U ovom razdoblju ostvaren je ukupan prihod od 164 140 097 kn, što čini 87 % ukupnog planiranog prihoda za 1998. Ukupan rashod iznosi 188 628 536 kn, što čini 101 % ukupnoga planiranoga rashoda. Iz ovakvih financijskih pokazatelja proizlazi gubitak d. o. o. a u iznosu od 24 610 382 kn. Ukupan negativni utjecaj financijskog rezultata na temeljni kapital iznosi 23 516 536 kn. Iz poslovanja d. o. o. a opaža se utjecaj od 1 093 847 kn u 1997. i negativan utjecaj od 23 516 536 kn u 1998. godini.

Tablica 7. Pregled financijskog rezultata d. o. o. u 1998. (kn)

RB	D. O. O.	PRIHODI			IND			RASHODI			IND			DOBIT ILI GUBITAK		
		PLAN 1998.	OSTVARENJE 1998.	3/2	PLAN 1998.	OSTVARENJE 1998.	6/5	PLAN 1998.	PRIJE OPOREZIVANJA	PLAN 1998.	POSLIJE OPOREZIVANJA					
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11					
1.	RIBNJACARSTVO LIPOVLJANI	4 320 000	1 363 213	32	3 709 939	2 234 738	60	610 061	-871 525	610 061	-871 525					
2.	DRVNA GALANTERIJA VRBOVSKO	4 100 000	3 269 669	80	3 900 000	3 999 673	103	200 000	-730 004	200 000	-730 004					
3.	AMBALAŽA LANIŠĆE	3 475 150	1 830 531	53	3 449 402	3 286 060	95	26 690	-1 455 529	26 690	-1 455 529					
4.	KAMENOLOMI KRAŠIĆ	4 806 000	2 779 204	58	3 828 465	2 392 077	62	977 535	387 127	635 398	265 184					
5.	FAZANERIJA PESKI		626 413			614 959			11 454		11 454					
A	UKUPNO 1. - 5.	16 701 150	9 869 030	59	14 887 806	12 527 507	84	1 814 286	-2 658 477	1 472 149	-2 780 420					
6.	PRIJEVOZ, MEHANIZACIJA I GRADITELJSTVO BJELOVAR	19 000 000	19 354 078	102	18 700 000	20 581 997	110	300 000	-1 227 919	300 000	-1 227 919					
7.	MEHANIZACIJA I PRIJEVOZ ĐURĐEVAC	17 944 000	18 175 775	101	17 651 000	18 282 830	104	293 000	-107 055	293 000	-107 055					
8.	PRIJEVOZ I MEHANIZACIJA KUTINA	18 095 000	13 085 295	72	18 041 000	16 223 330	90	54 000	-3 138 035	54 000	-3 138 035					
9.	TRANSPORT I MEHANIZACIJA KARLOVAC	5 180 000	3 653 441	71	5 126 000	4 488 635	88	54 000	-835 194	54 000	-835 194					
10.	MEHANIZACIJA, GRADITELJSTVO I PRIJEVOZ OGULIN	12 751 000	10 975 591	86	12 698 000	12 791 390	101	53 000	-1 815 799	34 450	-1 815 799					
11.	MEHANIZACIJA, GRADITELJSTVO I PRIJEVOZ DELNICE	25 980 229	22 938 717	88	25 789 261	28 772 012	112	190 968	-5 833 295	190 968	-5 833 295					
12.	GRADITELJSTVO, MEHANIZACIJA I PRIJEVOZ SENJ	13 670 000	12 343 298	90	13 659 000	15 989 400	117	11 000	-3 646 102	11 000	-3 646 102					
13.	ŠUMATRANS VINKOVCI	12 312 860	11 881 407	96	12 273 000	11 867 231	97	39 860	14 176	39 860	14 176					
14.	ŠUMATRANS OSIJEK	4 225 000	4 117 908	97	4 189 000	4 092 347	98	36 000	25 561	36 000	25 561					
15.	ŠUMATRANS NAŠICE	24 015 631	27 378 889	114	23 544 737	28 879 724	123	470 894	-1 500 835	470 894	-1 500 835					
16.	TRANSPORT, MEHANIZACIJA I GRADITELJSTVO POŽEGA	7 828 000	6 776 189	87	7 801 000	7 729 342	99	27 000	-953 153	27 000	-953 153					
17.	MEHANIZACIJA, TRANSPORT I GRADEVINARSTVO NOVA GRADISKA	12 052 000	3 590 479	30	11 997 000	6 402 791	53	55 000	-2 812 312	55 000	-2 812 312					
B	UKUPNO 6. - 17.	173 053 720	154 271 067	89	171 468 998	176 101 029	103	1 584 722	-21 829 962	1 566 172	-21 829 962					
C	SVEUKUPNO	189 754 870	164 140 097	87	186 356 804	188 628 536	101	3 399 008	-24 488 439	3 038 321	-24 610 382					

INFORMATIKA I SUSTAV VEZA

Položaj informatike u Hrvatskim šumama

Zadace informatike u "Hrvatskim šumama" planira i vodi Informatička služba, a provode ih u svome radu sve službe u Direkciji, sve uprave šuma te šumarije i radne jedinice, kao stvaratelji, nositelji i korisnici proizvodnih podataka i informacija. Informatika je u "Hrvatskim šumama" strogo distribuirana djelatnost. Mjesta prihvata podataka nastoji se što više približiti mjestu njihova nastanka, a dobivenu poslovnu informaciju što brže i učinkovitije prenijeti do mjesta njezine uporabe.

Strojevna osnova se sastoji od OSOBNIH RAČUNALA (PC), koja su raspoređena od same šume (sječine, stovarišta), preko šumarija i uprava šuma do Direkcije. Ako se na jednoj lokaciji nalazi više PC-a oni se vežu u LOKALNE MREŽE (LAN). Razmjena podataka između više lokacija izvodi se privatnim sustavima RAČUNALNE POŠTE (E-MAIL), koji povezuju šumarije sa upravama šuma, te uprave sa Direkcijom. Sustavi računalne pošte osnivaju se na modemsnoj komunikaciji telefonskim linijama.

Organizacijsko-kadrovsko-obučnu podršku čitavom informatičkom sustavu daje Informatička služba, koja ima razvojno-operativnu grupu u Direkciji i operativnu grupu u svakoj upravi šuma. Sve potrebite programe izrađuju sami djelatnici Informatičke službe.

Programska rješenja

Na području programskih rješenja uglavnom je završen proces standardizacije kao i kompletiranja programske osnove. U tijeku je proces integriranja i eksploatacije podataka i informacija. Služba radi na poboljšanju i kompletiranju već aktiviranih programskih sustava, ali i na razvijanju i sasvim novih programskih rješenja nužnih u procesu integracije. Može se ustvrditi da je preostalo još samo nekoliko programa izvan sustava i standarda. Obim programske podrške je znatan. U redovnoj je primjeni i može se razlučiti oko 24 programskih rješenja, iako samo različivanje postaje problematičnije s povećanjem integracije. Sva su programska rješenja instalirana diljem poduzeća na više ili manje lokacija tako da procjenjujemo da je u pogonu oko 2320 instalacija različitih programskih rješenja na različitim lokacijama.

Računalna opremljenost

Opremljenost računalnom opremom bi se mogla nazvati zadovoljavajućom. Općeniti problem oko investicija odražava se i na ovom području, ali je ipak opremljenost dovedena do tog stupnja da se sva aplikativna rješenja mogu izvoditi na svim potrebnim lokacijama. Ponekad to bude i uz izvjesne tehničke probleme (zastarjelost, premali kapaciteti) ponekad ke potrebna i preraspodjela radnog vremena i rad u drugoj smjeni, ali zadaci se uglavnom obavljaju. Opremljenost je u poduzeću ujednačena. Računala su tipizirana i međusobno udruživa, pisari su potpuno tipizirani. Opremljene su sve šumarije, radno intenzivne i s nekoliko računala, osigurani su normalni uvjeti rada pri upravama šuma a i u Direkciji. Dobar dio lokacija opremljen je modemima i na taj način on line uključeno u sustav. To je i osnovni problem na području hardvera – kompletiranje komunikacijskog sustava - i na njemu se upravo radi. Problem zastarjevanja računalne opreme se rješava preraspodjelom ili održavanjem.

Komunikacijski sustav, nove tehnologije

Informatička služba stalno prati i istražuje sve raspoložive nove tehnologije. Zbog stalnoga inzistiranja na integraciji i protoku informacija, lansiranje novih projekata na šumarije i sl. došlo je do zagušenja postojećeg komunikacijskog kanala. Sada već na tom području znatno zaostajemo i za potrebama, a i za stanjem u okruženju. U tijeku je akcija konsolidiranja računalnog komunikacijskog sustava.

Učinjen je znatan napredak u izgradnji telefonske mreže od strane HPT, a u poduzeću je nabavljeno nekoliko mini centrala. Problem telefonije u Direkciji upravo se rješava tako da će nova digitalna centrala i poseban link prema HPT znatno unaprijediti ovaj vid komunikacija.

Sustav bežičnih komunikacija, koji se temelji na MOBITEL sustavu, stalno se upotpunjava uglavnom na prostorima intenzivne protupožarne zaštite. Možemo zaključiti da je on na područjima UŠ Buzet, Delnice, Senj, Gospić i Split već zadovoljavajući. Ostale uprave nisu riješene bežičnim komunikacijama ni u protupožarnom niti u poslovnom smislu.

INTERNA KONTROLA I REVIZIJA

Poslovi interne revizije i kontrole odvijali su se sukladno ustrojbi u okviru sistematiziranih radnih mjesta unutar Ureda direktora. Uloga interne revizije i kontrole je višestruka, npr:

- stručna pomoć menadžmentu,
- nadzor nad primjenom zakonskih propisa i pravila Poduzeća
- unapređenje točnosti i pouzdanosti računovodstvenih te ostalih podataka kao podloge za odlučivanje.

Objektivnost i pouzdanost informacija koju osigurava interna revizija čini je bitnim čimbenikom u upravljanju i u stvaranju informacijskih podloga.

Tijekom 1998. odine poslovi interne revizije i kontrole odvijali su se po programu rada i po posebnim nalogima i zadacima

Sukladno programiranim zadacima obavljani su sljedeći poslovi:

- uvid u primjenu osnova gospodarenja
- uvid u troškove predstavljanja, dane novčane pomoći, pružene ugostiteljske usluge u objektima Poduzeća, plaćanje obveza, pregled dobivenih instrumenata osiguranja plaćanja
- uvid u primjenu Pravilnika o doznaci stabala, obilježavanju, popratnici i šumskom redu
- uvid u procjenu rezultata poslovanja i priljeva i odljeva za 2. polugodište 1998

Po posebnim nalogima i zadacima obavljen je:

- uvid u temeljna financijska izvješća razdoblja 1995, 1996, 1997. za Poduzeće i tri uprave šuma
- uvid u stanje sredstava općekorisnih funkcija šuma
- kontrola primjene Uredbe o postupku nabave roba i usluga
- analiza uzroka gubitaka uprava šuma u prvom polugodištu 1998. i ostali poslovi kontrole

U daljnjem razvoju organizacije Poduzeća interna kontrolu i reviziju treba sustavno ugraditi u svaki proces, u svako radno mjesto, u svaku provedbenu poslovnu odluku.